

Themafiches Omgevings- verordening

Oriënterende bespreking als input voor de
Omgevingsverordening

Februari 2020

Provincie Noord-Brabant

OMGEVINGSWET
IN BRABANT

Themafiches Omgevingsverordening

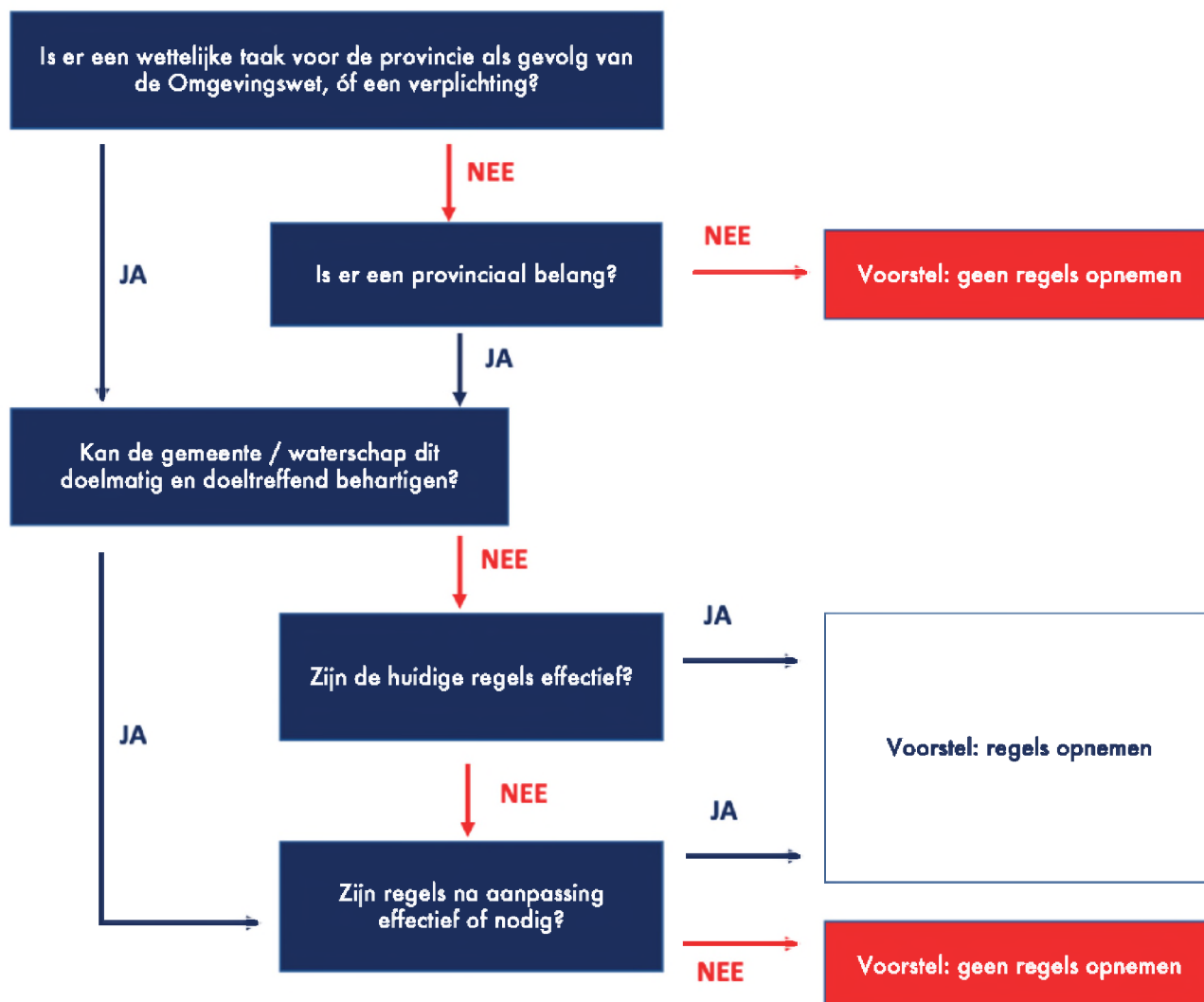
Oriënterende bespreking als input voor de Omgevingsverordening

INHOUDSOPGAVE

TOELICHTING OP DE THEMAFICHES	3
RECHTSTREEKS WERKENDE REGELS	7
1. Grondwater – bescherming	8
2. Grondwater – verontreiniging	11
3. Ontgrondingen	14
4. Hergebruik stortplaatsen	16
5. Stiltegebieden	18
6. Provinciale weg	20
7. Natuur-algemene regels	23
8. Zwemwater	25
INSTRUCTIEREGELS GEMEENTEN	28
9. Omgevingskwaliteit	29
10. Natuur – Natuur Netwerk Brabant	32
11. Groenblauwe waarden	35
12. Cultuurhistorische waarden	38
13. Aardkundige waarden	40
14. Klimaat	42
15. Duurzame energie – Wind- en zonneparken	44
16. Duurzame verstedelijking – algemeen	46
17. Stedelijke functies	49
18. Landbouw – Veehouderij	52
19. Landbouw – Plantaardig	55
OVERIGE ONDERWERPEN	58
20. Instructieregels waterschappen	59
21. Bevoegdheden GS	61
22. Vaarwegbeheer	63

TOELICHTING OP DE THEMAFICHES

In de Fiches Omgevingsverordening zijn voor 22 thema's volgens een vaste opzet diverse vragen doorlopen. Deze themafiches zijn bedoeld als hulpmiddel om het gesprek te voeren met Provinciale Staten over de omgevingsverordening. De volgende vragen komen daarbij aan bod:

Per fiche wordt een thema zoveel mogelijk integraal behandeld. Er zijn daarom dus geen aparte fiches gemaakt voor de rechtstreeks werkende regels voor activiteiten of instructieregels aan gemeenten als die hetzelfde thema betreffen, tenzij dit vanwege het ontbreken van samenhang gewenst is. Er zijn ook geen aparte fiches gemaakt voor stedelijk gebied of landelijk gebied. Dit omdat er een nauwe samenhang bestaat tussen het stedelijk gebied en het omliggende landelijk gebied. Bij de uitwerking van een bepaald onderwerp kan er overigens wel verschil zijn in de benadering. Voor de thema's grondwater, natuur, stedelijke ontwikkeling en landbouw zijn er 2 (bij elkaar horende) fiches gemaakt. Daar is voor gekozen omdat informatie anders te veel omvattend werd en het thema ook goed in twee deelonderwerpen gesplitst kon worden.

Hoofdpijn per themafiche

In de fiches is er vanuit het gedachtengoed van de Omgevingswet en Brabantse Omgevingsvisie een afweging gemaakt of het wenselijk is om regels in de omgevingsverordening op te nemen. Uitgangspunt daarbij is dat ontwikkelingen een bijdrage kunnen leveren aan behoud en versterking van de Brabantse kwaliteiten; de zogenaamde Ja, mits- benadering. Op hoofdlijnen worden de volgende voorstellen gedaan.

RECHTSTREEKS WERKENDE REGELS

1. Grondwater – bescherming: met de IOV is een aanpassing doorgevoerd naar een Ja, mits benadering. Mede op verzoek van gemeenten wordt voorgesteld een nieuwe regeling voor bodemenergiesystemen op te nemen.
2. Grondwater – verontreiniging: vanwege de Ow gaan bevoegdheden voor bodem- en grondwatersanering over naar gemeenten. Daardoor ontstaat een 'gat' rondom verontreinigingen die risico's geven voor verontreiniging van het grondwater. Voorstel is hiervoor regels op te nemen.
3. Ontgrondingen: aanpassing nodig vanwege Omgevingswet. Voorstel is om het huidige vrijstellingen regiem in beginsel te handhaven.
4. Hergebruik stortplaatsen: aanpassing is nodig vanuit de wet. De bevoegdheden veranderen maar de eeuwigdurende zorg voor gesloten Wm-stortplaatsen blijft bij provincies liggen. Het is nodig om de regels daarop af te stemmen.
5. Stiltegebieden: Begrenzing van gebieden nader bezien en daarbij insteek kiezen om de gebieden (zoveel mogelijk) gelijk te trekken met NNB. Als dat vanuit de beleidsdoelen mogelijk is, kunnen veel regels vervallen.
6. Provinciale weg: aanpassing nodig omdat de provincie verplicht geluidproductieplafonds als omgevingswaarde langs provinciale wegen moet vaststellen. Het voorstel is om ook attentiegebieden langs wegen op te nemen als aandachtsgebied voor geluidgevoelige objecten.
7. Natuur-algemene regels: de regels zijn gebaseerd op de wet en bevatten vooral vrijstellingen. Vanuit beleid worden enkele voorstellen gedaan om beter aan te sluiten bij nieuw beleid en maatschappelijke opgaven.
8. Zwemwater: Nieuw onderwerp, afweging nodig of het opnemen van regels nodig is. Voorstel is om een voor de uitvoering belangrijk aspect te regelen dat de zwemwaterbeheerder verantwoordelijk is om bij gebleken noodzaak maatregelen te treffen.

INSTRUCTIEREGELS GEMEENTEN

9. Omgevingskwaliteit: Beweging van Nee, tenzij naar Ja, mits door op een andere manier om te gaan met nieuwvestiging en daarbij aansluiting te zoeken bij de kwalitatieve benadering met diep-, rond- en breedkijken. Deze aanpassing werkt door in alle fiches over de instructieregels aan gemeenten.
10. Natuur-NNB: Onderzoeken of de Nee, tenzij en saldobenadering (= kwalitatieve benadering) kunnen worden samengevoegd.
11. Groenblauwe waarden: Insteek op ontwikkeling van kwaliteiten en Ja, mits. De grenzen van de werkingsgebieden herijken en regels voor specifieke activiteiten vervallen.
12. Cultuurhistorische waarden: behoud door ontwikkeling is en blijft uitgangspunt
13. Aardkundige waarden: bescherming en 'rekening houden met' blijft uitgangspunt
14. Klimaat: Bestaande regels zijn vanuit belang van waterveiligheid en overstromingsoverlast nodig. Eventueel nieuw beleid (en de uitvoering daarvan) wordt bij de opstelling van het regionaal waterprogramma afgewogen.
15. Duurzame energie – Wind- en zonneparken: In afwijking van huidige regels mogelijk maken van ontwikkelingen gebaseerd op vastgesteld gemeentelijk beleid en als die passen binnen te maken uitvoeringsafspraken
16. Duurzame verstedelijking – algemeen: de voor Verstedelijking afweegbare gebieden laten vervallen en de ontwikkeling van locaties koppelen aan diep-, rond- en breedkijken. De koppeling van duurzame verstedelijking met regionale afspraken handhaven.
17. Stedelijke functies: de Ja, mits benadering is verwerkt in recente aanpassing van de IOV waarbij afwegingsruimte bij gemeenten is gelegd voor de ontwikkeling van stedelijke functies ook op vrijkomende locaties. Diverse regels kunnen vervallen door het anders omgaan met nieuwvestiging.
18. Landbouw – Veehouderij: behoud van recente besluiten, onderzoeken of aanwijzing Wav-gebieden kan vervallen

19. Landbouw – Plantaardig: voorstel om de regels aan te passen waarbij vooral allerlei losse regels en aanduidingen vervallen door koppeling aan de Ja, mits met diep-, rond- en breedkijken.

OVERIGE ONDERWERPEN

20. Instructieregels waterschappen: behoud van de huidige instructieregels om die nodig zijn voor een uniforme taakuitoefening van de waterschappen.
21. Bevoegdheden GS: doorvoeren van een aantal noodzakelijke aanpassingen vanuit de wet en verder flexibiliteit verder uitwerken
22. Vaarwegbeheer: toedeling scheepvaartklassen afstemmen op feitelijke gebruik van de vaarwegen en vaarwegen die niet van provinciaal belang zijn (op termijn) aan gemeenten overdragen.

OPBOUW FICHES

Hieronder is per kopje van de fiches een toelichting opgenomen met diverse vragen die aan de orde (kunnen) komen.

Huidige situatie

Gaat het om een bestaande of een nieuwe regeling? Wat voor type regel is het?

Is er sprake van een rechtstreeks werkende regel of van een instructieregel aan gemeente of waterschap. Dit onderscheid is van belang voor de subsidiariteitsafweging.

De Omgevingswet legt het primaat voor het stellen van rechtstreeks werkende regels bij de gemeente zodat de regels via het Omgevingsplan kenbaar zijn voor burgers en bedrijven. Alleen als het niet doelmatig en doeltreffend is dat de regels door de gemeenten (of het waterschap) worden gesteld, kan de provincie rechtstreeks werkende regels stellen. Dit betekent dat als er rechtstreeks werkende regels zijn altijd gemotiveerd moet worden waarom het nodig is dat de provincie deze regels stelt en waarom de belangen van de provincie niet op een andere manier, bijvoorbeeld via instructieregels geborgd kunnen worden. De wetgever heeft instructieregels daarmee aangewezen als voorkeursoptie als de provincie regels wil opnemen in de omgevingsverordening. Deze subsidiariteitsafweging geldt altijd; ook voor onderwerpen die in de wet specifiek onder de bevoegdheid van de provincie zijn gebracht.

In geval van instructieregels geldt dat het onderwerp een provinciaal belang moet betreffen. Een provinciaal belang kan afgeleid worden uit de bevoegdheidstoedeling in de wet (artikel 2.17 Ow), vanuit door de provincie vastgesteld beleid of in een specifiek geval vanuit een specifieke motivering van dat belang. In het algemeen geldt dat als een onderwerp gemeentegrens overstijgend is, dat het aannemelijk is dat er een regierol ligt voor de provincie.

Wettelijke basis nu-straks?

Waarop is de regeling gebaseerd: op een wettelijke plicht of op provinciaal beleid? Welke relaties zijn er met de opgaven uit de omgevingsvisie, andere beleidsdoelen of regels?

En hoe is dit straks onder de Omgevingswet ?

Doel, subsidiariteit en provinciaal belang

Waarom is het niet doelmatig of doeltreffend dat de regels op gemeentelijk (of op waterschapsniveau) worden gesteld? Waarom is er sprake van een provinciaal belang? Met welk doel zijn de regels gesteld?

Effectiviteit

Zijn de regels effectief? Dragen ze bij aan het te bereiken doel?

Is aanpassing nodig? En welke gevolgen heeft dat?

Is aanpassing van de regels nodig? En is die aanpassing nodig vanuit de Omgevingswet of vanuit de effectiviteit van de regels.

Kan het doel ook met een minder belastende regel bereikt kan worden? Dit is in de Omgevingswet

opgenomen als het principe van de minst belastende interventie, bijvoorbeeld doordat er geen vergunningplicht wordt ingesteld maar een meldplicht. Of doordat een rechtstreeks werkende regels wordt omgezet naar een instructieregel aan de gemeente.

Of is het misschien helemaal niet meer nodig om regels op te nemen omdat het doel ook met een ander instrument dan de verordening bereikt kan worden. Zijn er mogelijkheden om de regeling te vereenvoudigen? Is flexibiliteit/maatwerk mogelijk en wenselijk?

Wat zijn de gevolgen van het aanpassen of laten vervallen van de regeling? Heeft aanpassing effect op de bestuurslasten of zijn er financiële gevolgen? Welke gevolgen zijn er voor de uitvoering: is de regel gebruiksvriendelijk, uitvoerbaar en handhaafbaar? Is er overgangsrecht nodig?

Opties voor omgevingsverordening

In het tweede gedeelte van het fiche wordt binnen de wettelijke mogelijkheden een voorkeursoptie uitgewerkt (inclusief een inschatting van gevolgen) met alternatieve keuzeopties (maximaal twee) om het onderwerp wel/niet in de Omgevingsverordening op te nemen.

RECHTSTREEKS WERKENDE REGELS

1. GRONDWATER - BESCHERMING

HUIDIGE SITUATIE

De bestaande regels zijn opgenomen voor:

- Rechtstreeks werkende regels voor grondwaterbeschermingsgebieden
- Rechtstreeks werkende regels diepe grondwaterlichamen
- Rechtstreeks werkende regel: vrijstelling vergunning- en registratieplicht voor kleine, ondiepe bodemenergiesystemen
- Instructieregels aan gemeenten over grondwaterbeschermingsgebieden

De rechtstreeks werkende regels (a en b) richten zich op het stellen van voorwaarden aan het verrichten van activiteiten in aangeduide gebieden. De instructieregels onder d. vragen aan gemeenten om bij het toelaten van nieuwe functies en activiteiten rekening te houden met de bescherming van het grondwater.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De provincie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het grondwater en de bescherming van het drinkwater vanuit de Wet milieubeheer, Drinkwaterwet en Kaderrichtlijn water. Onder de Omgevingswet verandert deze taak niet.

De bescherming van het grondwater is in de Omgevingsvisie opgenomen in de basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit. Er is verder een relatie met de opgave Werken aan de Brabantse energietransitie vanwege de aanleg van bodemenergiesystemen.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Behoud van de kwaliteit van ons grondwater is belangrijk voor de bescherming van ons drinkwater en daarmee voor een veilige en gezonde leefomgeving. De provincie wil voorkomen dat het boren in de grond, het aanbrengen van installaties of het in de grond brengen van chemische stoffen en afval, leiden tot verhoogde risico's op verontreiniging van dat grondwater. Daarom zijn

er regels gesteld in de huidige verordening. De Omgevingswet vraagt om een subsidiariteitsafweging. Grondwater is per definitie gemeentegrens overstijgend. Gelet op het zwaarwegende belang van de bescherming van het drinkwater, ligt een gelijk beschermingsniveau voor heel Brabant in de rede. Instructieregels impliceren een bepaalde mate van beleidsvrijheid voor gemeenten, die er bij dit onderwerp eigenlijk niet is. Tot slot geldt dat bij regulering via het omgevingsplan, de gemeente toeziet op naleving van de regels. Dat betekent dat de provincie wel verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het grondwater, maar geen invloed heeft op het sanctioneren van eventuele activiteiten die de kwaliteit aantasten. Gelet daarop is het niet doelmatig of doeltreffend dat de gemeente de bescherming van het grondwater regelt in het omgevingsplan.

De regels voor onconventionele winning van koolwaterstoffen zijn gesteld vanuit de verantwoordelijkheid die de provincie heeft voor het halen van de KRW-doelen.

EFFECTIVITEIT

- a. De regels voor de bescherming van de waterwinning voor menselijke consumptie zijn recent, met de Interim omgevingsverordening, fors aangepast aan terminologie en systematiek van de Omgevingswet. De effectiviteit van de aanpassing kan nog niet beoordeeld worden. Uitgangspunt bij de opstelling was een gelijk beschermingsniveau. Tot op heden zijn er (nog) geen aandachtspunten binnen gekomen. Bij de inspraak op de IOV is door diverse gemeenten verzocht om regels op te nemen voor bodemenergiesystemen.
- b. De instructieregels aan gemeenten attenderen gemeenten op de belangen van de grondwaterwinning en bieden ruime beleidsvrijheid voor het maken van een afweging.
- c. De regels over de onconventionele winning van koolwaterstof gaan over activiteiten waarvoor het Rijk bevoegd gezag is. Het Rijk hoeft zich niet aan regels in een provinciale omgevingsverordening te houden, het opnemen van regels brengt alleen een extra motiveringsverplichting met zich mee.
- d. Vanuit de noodzaak voor nieuwe bronnen voor energie wordt steeds vaker gebruik gemaakt van de bodem als bron voor warmte en koude. De vrijstelling die is opgenomen voor kleine, ondiepe bodemenergiesystemen, bemoeilijkt de wettelijk verplichte afweging of een nieuw systeem de werking van een al bestaand systeem beïnvloed omdat ze zijn vrijgesteld van de registratieplicht.

AANPASSING NODIG?

De regels voor de beschermingsgebieden voor menselijke consumptie zijn grotendeels al op de Omgevingswet aangepast.

Voor bodemenergiesystemen geldt dat er steeds meer gebruik gemaakt wordt van bodemenergiesystemen. Dit brengt ook risico's met zich mee voor de kwaliteit van het grondwater doordat scheidende kleilagen worden doorboord of doordat aanwezige verontreinigingen worden doorboord waardoor die zich kunnen verspreiden. Hierdoor kan het voldoen aan Kaderrichtlijn Water-doelstellingen in de knel komen. Met name de grotere gemeenten hebben geconstateerd

dat hiervoor nog te weinig aandacht is. Daarom is een overleg gestart met de (grotere) gemeenten over hoe de bescherming van (strategische) grondwatervoorraden vorm en inhoud kan krijgen. Dit overleg is nog niet afgerond. Er is wel een denkrichting ontwikkeld:

1. Rechtstreeks werkende regels opnemen voor heel Brabant waarbij voor 4 typen gebieden voorwaarden worden gesteld aan de diepte van de boring zodat aantasting van de scheidende bodemlaag wordt voorkomen, het gebruik van vloeistoffen en de toegestane afwerking. Om de diepte te bepalen wordt gebruik gemaakt van een gedifferentieerde kaart voor heel Brabant waarop de 'diepte scheidende lagen' staan.
2. Een meldings- en registratieplicht voor alle installaties.
3. Bezien of aanvulling op rijksregels nodig is met algemene regels, maatwerkregels of instructieregels voor de gemeentelijke vergunning.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Met het stellen van regels nemen de administratieve lasten (licht) toe omdat de vrijstelling voor ondiepe, kleine bodemenergiesystemen vervalt. De rechtstreeks werkende regels betekenen dat er een extra eisen aan de ontwikkeling van met name diepe bodemenergiesystemen worden gesteld. Dat betekent ook dat deze wat duurder worden. En daarmee de kosten van de energietransitie licht zullen verhogen.

Het stellen van regels door de provincie betekent ook dat de opdracht aan de omgevingsdienst aangepast moet worden en dat er kosten zijn voor uitvoering, toezicht en handhaving.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

- Behouden van de beschermingsregels voor grondwater
- Voor bodemenergiesystemen een gelijk speelveld scheppen in heel Brabant.

Alternatief

Instructieregels aan gemeenten:

De regels voor het verrichten van activiteiten

gericht op bescherming van het grondwater

opnemen in een instructieregel aan gemeenten.

Doordat gemeenten tot 2029 de tijd hebben een

omgevingsplan te maken, ontstaat er een gat in

de grondwaterbescherming en kan er op termijn

ene verschillend beschermingsregiem ontstaan.

Het doorleggen van deze regels naar gemeen-

ten betekent bovendien een taakverzwaring van

gemeenten vanwege de daaruit voortvloeiende

verplichting voor toezicht en handhaving. Hier-

door ontstaan risico's omdat de provincie verant-

woordelijk is voor de grondwaterkwaliteit maar

geen invloed heeft op naleving van de in het

omgevingsplan opgenomen regelkader.

2. GRONDWATER - VERONTREINIGINGEN

Vanwege de omstandigheid dat er door de Omgevingswet aanzienlijke wijzigingen optreden, is dit fiche afwijkend van de andere fiches. De focus ligt op de afweging of het vanwege deze wijziging nodig is om aspecten op provinciaal niveau te regelen.

HUDIGE SITUATIE

Er zijn bestaande rechtstreekwerkende regels opgenomen in aanvulling op de Wet bodembescherming voor de sanering van bodem- en grondwaterverontreinigingen.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

Met de Omgevingswet vervalt de Wet bodembescherming (Wbb) en de daarin opgenomen kaders voor de beoordeling of een grond- of grondwaterverontreiniging aanleiding geeft tot het nemen van (sanerende) maatregelen (inclusief de uitvoering daarvan). Daarnaast vindt er een bevoegdheidsverschuiving plaats voor bodem van provincie naar gemeenten. Alleen locaties met een bodemverontreiniging waarvan is vastgesteld dat er onaanvaardbare risico's zijn (spoedlocaties) en de locaties die nu in uitvoering zijn, blijven onder de bevoegdheid vallen van de provincie (overgangsrecht). Voor verontreinigingen in de vaste bodem stelt het Rijk algemene regels op, waar de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving. Als er sprake is van een verontreiniging in de vaste bodem of een grondwaterverontreiniging die de grondwaterkwaliteit beïnvloed, kan de provincie hiervoor regels stellen. Er ligt een relatie met het fiche Grondwaterbeschermingsgebieden; in dat fiche is de provinciale taak voor grondwater (algemeen) uitgewerkt.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

De bescherming van de bodem- en grondwaterkwaliteit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van provincie, gemeenten en waterschappen. Hierbij is er een regierol voor de provincie, gelet op de specifiek aan de provincie (wettelijk) toegekende taken. De provincie is op grond van de Omgevingswet verantwoordelijk voor de kwaliteit en bescherming van het grondwater evenals het behalen van de KRW-doelen in grondwaterlichamen. Los van deze wettelijke taak, is de bescherming van grondwater en grondwaterlichamen ook gemeentegrens overstijgend. Het is een provinciaal belang om het grondwater in geheel Brabant op eenzelfde wijze te beschermen. Het is daarom doelmatig en doeltreffend dat de provincie hiervoor ook zelf regels stelt waardoor ze ook zelf kan toezien op de naleving daarvan.

AANPASSING NODIG?

Ja. De huidige regels voor grondwatersanering vervallen.

Er zijn nieuwe rechtstreeks werkende regels nodig om te voorkomen dat er een gat valt in de bescherming van het grondwater bij verontreinigingen. Er wordt momenteel gewerkt aan een beleidskader waarin -gebiedsgericht- wordt afgewogen welke beschermingsniveau tegen verontreiniging van het grondwater gewenst is. In de grondwaterbeschermingsgebieden ligt dat niveau bijvoorbeeld hoger dan in stedelijk gebied waar al veel verontreiniging aanwezig is. Afhankelijk van het gewenste beschermingsniveau wordt gekeken of en zo ja, welke regels gesteld worden aan het treffen van maatregelen of het verrichten van activiteiten. Dit gebiedsgerichte kader is bij inwerkingtreding van de omgevingsverordening nog niet gereed. Bij een volgende aanpassing van de omgevingsverordening wordt die aanpak verwerkt. Onderdeel van de ontwikkeling van dit nieuwe kader is ook dat samen met gemeenten en waterschappen wordt bekeken of we afspraken kunnen maken over wie welke taak op zich neemt bij de bescherming. Tot die tijd is het nodig om regels in de verordening op te nemen. Hierbij geldt de volgende denklijn:

- a. algemene regels voor het infiltreren van water in de bodem;
- b. algemene regels (of instructieregels voor de vergunningverlening) die rechtstreeks lozen (zonder doorsijpeling) van grondwater voorkomen en die eisen stellen aan de chemische kwaliteit van het te lozen grondwater;
- c. algemene regel (maatwerkregel in aanvulling op de algemene rijksregels) gericht op saneringsmethoden die bijdragen aan een verbetering van de grondwaterkwaliteit;
- d. algemene regel of instructieregels voor de vergunningverlening om bij verontreinigingen rekening te houden met eventuele gevolgen voor het watersysteem. De keuze voor het type regel is mede afhankelijk van het aanvullingsspoor Bodem;
- e. een vergunningplicht in gevallen dat er een risico is voor verontreiniging van het grondwater, bijvoorbeeld vanwege het voorkomen van bepaalde stoffen. Aan de vergunning kunnen voorwaarden worden verbonden voor

het treffen van maatregelen;

- f. instructieregels aan waterschappen gericht op het hanteren van gelijke uitgangspunten bij gebruik van een stoffenlijst en het infiltreren in de bodem bij grondwateronttrekkingen. Nader bezien of ook instructieregels nodig zijn die garanderen dat onderwerpen uit de bruidsschat in de waterschapsverordening worden opgenomen.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Door de bevoegdheidsverschuiving worden middelen uit het provinciefonds overgeheveld naar het gemeentefonds. Het toezicht dat de provincie nu uitoefent op bodemsaneringen vervalt op termijn.

Bovenstaande voorstellen bevatten aanvullende taken die kostenverhogend zullen zijn vanwege de opdrachtverlening aan Omgevingsdiensten (vergunningverlening, toezicht en handhaving).

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Gelet op de provinciale verantwoordelijkheid voor het grondwater, de aanzienlijke risico's en onomkeerbaarheid van verontreiniging van het grondwater, conform het voorstel regels opnemen in de omgevingsverordening.

Nadat het beleidskader in samenwerking met partijen verder is uitgewerkt, conform dat beleid aanpassingen doorvoeren.

Alternatief

Instructieregels aan gemeenten:

De uitgangspunten van het voorstel als instructieregel voor opname in het omgevingsplan opleggen aan gemeenten. Doordat gemeenten tot 2029 de tijd hebben een omgevingsplan te maken, geeft dat risico's. Het doorleggen van deze regels naar gemeenten betekent bovendien een taakverzwaring van gemeenten vanwege de daaruit voortvloeiende verplichting voor toezicht en handhaving. De omzetting naar instructieregels kan verkend worden in het beleidskader wat in ontwikkeling is. De algemene notie dat de provincie verantwoordelijk is voor de grondwaterkwaliteit en geen invloed heeft op naleving van de in het omgevingsplan opgenomen regelkader, blijft gelden.

Niets doen is gelet op de wettelijke taak en verantwoordelijkheid geen optie.

3. ONTGRONDINGEN

HUDIGE SITUATIE

Het gaat om bestaande rechtstreeks werkende regels die een vrijstelling bevatten van de vergunningplicht die vanwege nationale wetgeving geldt.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De regels zijn gebaseerd op de Ontgrondingenwet. Die wet wijst in beginsel de provincie aan als bevoegd gezag voor het verlenen van ontgrondingvergunningen op land. De wet biedt daarbij de mogelijkheid voor het vaststellen van een vrijstelling van de vergunningplicht bij verordening. De provincie Noord-Brabant kent twee vrijstellingsregelingen:

1. Een absolute vrijstelling: in een aantal concreet benoemde situaties geldt er geen vergunning- of meldingsplicht;
2. Vrijstelling met meldingsverplichting in de volgende gevallen:
 - a. functionele ontgrondingen tot 15.000 m³ en niet dieper dan 3 meter
 - b. natuurontwikkelingsprojecten waarvoor een publiekrechtelijke toestemming is verleend of die in een publiekrechtelijk plan zijn afgewogen.

Onder de Omgevingswet verandert de bevoegdheidsverdeling voor ontgrondingen aanzienlijk:

- a. De wet regelt een aantal situaties waarin er geen vergunningplicht geldt, de provincie is bevoegd om bij verordening aanvullende of afwijkende regels te stellen;
- b. De provincie is bevoegd gezag voor alle enkelvoudige ontgrondingsactiviteiten boven de 1000 m³, behoudens in rijkswateren;
- c. Bij meervoudige aanvragen is de provincie bevoegd gezag als de ontgroning meer dan 100.000 m³ betreft, daaronder is de

gemeente bevoegd gezag maar heeft de provincie advies met instemmingsrecht;

- d. De wet biedt de mogelijkheid dat gemeenten en provincie de bevoegdheid aan elkaar overdragen bij geringe overschrijdingen van de opgenomen bevoegdheidsverdeling.

Er ligt er bij dit onderwerp een directe relatie met de thema's bodemsanering en stortplaatsen, doordat de bestaande absolute vrijstelling onder 1. is gekoppeld aan GS besluiten daarover. Bij die thema's treden aanzienlijke wijzigingen op door de Omgevingswet, die ook gevolgen kunnen hebben voor het opnemen van vrijstellingsregels over ontgronden.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Het verlenen van de omgevingsvergunning voor de ontgrondingsactiviteit en het advies met instemmingsrecht zijn wettelijke taken.

EFFECTIVITEIT VAN DE HUDIGE REGELS

Beide bestaande vrijstellingen kennen een koppeling aan andere publiekrechtelijke besluiten; bijvoorbeeld door de absolute vrijstelling te koppelen aan het besluit van GS over de bodemsaneringsbeschikking of hergebruik van stortplaatsen. De vrijstelling met melding voor natuurontwikkelingsprojecten is gekoppeld aan een gebiedsanalyse PAS, een natuurbeheerplan of een ander

plan waarin de ontgronding met toepassing van afdeling 3.4 Awb is voorbereid en afgewogen. Deze regeling voorkomt dubbele besluitvorming en betekent een aanzienlijke lastenverlichting voor initiatiefnemers zonder dat de belangen die gediend worden met de ontgrondingenvergunning geschaad worden.

AANPASSING NODIG?

Ja, aanpassing van het vrijstellingenregiem nodig vanuit de Omgevingswet.

Doelstelling van de wetgever is om landelijk meer uniformiteit te krijgen. Daarom wordt een deel van de vrijstellingen op nationaal niveau geregeld. Aanpassingen van de huidige vrijstellingsregels is dus nodig. Het alsnog opnemen van meldingsplicht voor de op nationaal niveau vrijgestelde ontgrondingen ligt niet in de rede nu de wettelijke regeling strenger is dan het huidige vrijstellingenregiem.

Het is verder de vraag of Brabant de lijn van de wetgever volgt of dat ze een nieuw vrijstellingenregiem wil opnemen. Aspecten die daarbij een rol spelen zijn:

- vrijstellingen voor enkelvoudige ontgrondingen tussen de 1000 -100.000 m³;
- Brabant heeft nu diverse (ook grote) ontgrondingen vrijgesteld die betrekking hebben op natuurontwikkeling en die al een besluitvormingsprocedure hebben doorlopen. Wil Brabant die handhaven? In het Bal zijn wel vrijstellingen voor kleinere natuurprojecten opgenomen.

Tot slot is het relevant te vermelden dat er de komende periode wordt gewerkt aan een nieuw ontgrondingenbeleid. Het is mogelijk dat de beleidskeuzes die in dat traject gemaakt worden, vragen om aanpassing van de regels in de omgevingsverordening. Daar kan nu nog geen inschatting van gemaakt worden.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Doordat gemeenten bevoegd gezag worden bij meervoudige aanvragen tot 100.000 m³ ontstaat er een nieuwe wettelijke taak voor GS met advies en instemmingsrecht.

Overwogen kan worden om uit te zoeken of de provincie categorieën van gevallen kan aanwijzen waarin ze hiervan afziet. Dit is mede afhankelijk van het wel of niet vaststellen van een eigen vrijstellingen regiem.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Aanpassen vrijstellingenregiem en daarbij aansluiten bij nationale vrijstellingenregiem met een aanvulling voor grotere natuurontwikkelingsprojecten en hergebruik bij gesloten stortplaatsen, vanuit het voorkomen van dubbele besluitvorming en efficiency-overwegingen. Hierbij tevens onderzoeken of het doen van een melding (met beoordeling vooraf) nodig is of dat volstaan kan worden met een startmelding (lastenverlichting).

Alternatief

1. Als voorkeursoptie maar in aanvulling op de nationale vrijstellingen ook voor enkelvoudige kleinere ontgrondingen (1000 m³ – 100.000 m³) onderzoeken of een eigen vrijstellingen regiem wenselijk is en zo ja, voor die gevallen bij meervoudige activiteiten afzien van het advies met instemmingsrecht (indien mogelijk).

Deze optie komt het meest overeen met de huidige situatie.

2. Geen eigen vrijstellingsregeling opnemen en aansluiten bij de nationale lijn. In de MvT is aangegeven dat de wetgever ervan uit gaat dat provincies alleen afwijken van de nationale lijn als daar zwaarwegende overwegingen aan ten grondslag liggen. Aan de andere kant biedt de wetgever aan provincies de bevoegdheid om aanvullende of afwijkende regels te stellen.

4. HERGEBRUIK STORTPLAATSEN

HUDIGE SITUATIE

Er zijn bestaande rechtstreeks werkende regels gesteld over hergebruiksactiviteiten op:

- Gesloten stortplaatsen: de Wet milieubeheer (Wm)inrichtingen
- Voormalige stortplaatsen: stortplaatsen waar sinds 1 september 1996 geen afval is gestort.

De regels richten zich op handelingen in, op, onder of over een stortplaats ter bescherming van de totstandkoming van nazorgvoorzieningen en/of de uitvoering of werking van een nazorgmaatregel.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) heeft de provincie regels opgenomen in de verordening voor het hergebruik op gesloten- en voormalige stortplaatsen. Hergebruik op nog operationele stortplaatsen is nu niet in de verordening geregeld omdat dit via het vergunningenspoor verloopt. Daarvoor zijn Gedeputeerde Staten nu nog het bevoegd gezag.

Met de Omgevingswet treden belangrijke wijzigingen op:

- Wm-stortplaatsen: de vergunningenplicht voor hergebruik op gesloten stortplaatsen vervalt waardoor hergebruik niet meer via het vergunningenspoor verloopt. Voor hergebruik op operationele stortplaatsen komt het bevoegd gezag voor hergebruik van de meeste activiteiten bij gemeenten te liggen.
- Voormalige stortplaatsen: het bevoegd gezag voor hergebruik en handelingen op en in voormalige stortplaatsen gaat over naar gemeenten.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

De regels hebben tot doel om, met in achtneming van milieuhygiënische belangen, hergebruik van Wm-stortplaatsen als voormalige stortplaatsen onder voorwaarden mogelijk te maken. De regels

zijn gesteld om risico's voor de volksgezondheid en verontreinigingen te voorkomen.

Nu de verantwoordelijkheid voor voormalige stortplaatsen met de Omgevingswet overgaat naar gemeenten, zijn er gelet op de subsidiariteitsafweging geen redenen meer om daarvoor regels in de verordening op te nemen.

Voor de Wm-stortplaatsen ligt dat anders. De Wm legt, ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de verantwoordelijkheid voor de eeuwigdurende nazorg van gesloten Wm-stortplaatsen bij provincies. De provincie beschikt daarvoor over een nazorgfonds. Gelet op deze specifieke verantwoordelijkheid is het belangrijk dat de provincie dan ook zelf de kaders stelt aan activiteiten die gevolgen hebben voor deze eeuwigdurende nazorg en toeziet op naleving. Omzetting naar instructieregels, betekent dat de gemeente verantwoordelijk wordt voor toezicht en naleving. Daarmee kan de provincie geen optimale invulling meer geven aan haar wettelijke taak voor de eeuwigdurende nazorg waarmee een financieel risico ontstaat. Overigens bepaalt een gemeente wel via het omgevingsplan welke activiteiten zij vanuit planologisch oogpunt toelaatbaar vindt.

EFFECTIVITEIT

De regels houden een verbod in voor het verrichten van activiteiten in, op, onder of over de stortplaats die negatieve gevolgen kunnen hebben

voor de (werking van) nazorgvoorzieningen. Daar kan ontheffing van verleend worden. Het systeem borgt enerzijds inperking van risico's, anderzijds biedt het ruimte voor maatwerk.

AANPASSING NODIG?

- a. Wm-stortplaatsen: Vanuit de wettelijke verantwoordelijkheid voor de nazorg is het nodig om regels te (blijven) stellen aan hergebruik op zowel gesloten als operationele Wm-stortplaatsen. De verbreding van de regels naar operationele stortplaatsen is nodig vanwege het vervallen van de vergunningplicht. Het instrumentarium moet aangepast worden conform de Omgevingswet naar het instellen van een vergunningsplicht. Dit betekent ook dat er voor lopende ontheffingen overgangsrecht nodig is.
- b. Voormalige stortplaatsen: De regels voor voormalige stortplaatsen kunnen vervallen nu gemeenten hiervoor verantwoordelijk worden. Het voorstel is om overgangsrecht op te nemen voor lopende zaken. Dat biedt rechtszekerheid aan belanghebbenden op naleving van door de provincie aan verleende ontheffingen verbonden voorschriften en op een correcte afhandeling van reeds ingediende aanvragen.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

De bevoegdheid voor voormalige stortplaatsen gaat ingevolge de Omgevingswet over naar gemeenten. Daardoor neemt de bestuurslast van gemeenten toe. De provincie ondersteunt gemeenten actief bij deze overdracht door het aanbieden van kennis. Het opnemen van overgangsrecht voor lopende ontheffingen, ontlast gemeenten in de toch al drukke overgangsfase.

Voor Wm-inrichtingen treden er geen wijzigingen op en daarmee zijn er dus ook geen gevolgen ten opzichte van de huidige situatie.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

- a. Voor hergebruiksactiviteiten op nog operationele en gesloten Wm-stortplaatsen een vergunningplicht instellen in de verordening.
- b. Voor lopende ontheffingen bij zowel de gesloten Wm-stortplaatsen als voormalige stortplaatsen overgangsrecht opnemen.

Alternatief

Het opnemen van overgangsrecht is vanuit rechtszekerheid nodig. Daarom zijn alleen alternatieven uitgewerkt voor de rechtstreekse regels met vergunningplicht bij Wm-stortplaatsen:

1. algemene regels (eventueel met meldingsplicht)
In gevallen dat er duidelijke voorwaarden vooraf gesteld kunnen worden aan een activiteit, ligt een keuze voor algemene regels in de rede. Hieraan kan een meldingsverplichting worden gekoppeld waardoor voorafgaand aan het verrichten van de activiteit getoetst kan worden of de activiteit aan de voorwaarden voldoet. Het verrichten van activiteiten op gesloten Wm-stortplaatsen vraagt echter maatwerk: de te stellen voorwaarden zijn afhankelijk van de aanwezige nazorgvoorzieningen, de aard van de activiteit, bodem- en grondwater, etc. Dit maatwerk verhoudt zich niet tot het stellen van algemene regels.
2. instructieregels aan gemeenten
Een instructieregel impliceert dat er beleidsvrijheid ligt bij de gemeente om nog eigen afwegingen te maken. In geval van gesloten Wm-stortplaatsen is dit ongewenst. Bovendien is de provincie niet bevoegd voor toezicht en naleving. De provincie kan bij deze keuze geen optimale invulling meer geven aan haar wettelijke verantwoordelijkheid voor de eeuwigdurende nazorg waarmee een financieel risico ontstaat.

5. STILTEGEBIEDEN

HUIDIGE SITUATIE

Er zijn bestaande rechtstreeks werkende regels voor stiltegebieden gericht op het beschermen van stilte. Binnen de gebieden worden regels gesteld aan milieubelastende activiteiten en bepaalde activiteiten die veel geluid produceren, zoals wildcrossen en het gebruik van installaties. Rond de stiltegebieden zijn attentiezones opgenomen zodat activiteiten net buiten het stiltegebied geen verstoring van de rust in het gebied veroorzaken. Daarnaast zijn er instructieregels opgenomen aan gemeenten om het belang van rust en stilte te betrekken bij hun afweging over de ontwikkeling van nieuwe functies.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

Het aanwijzen van stiltegebieden is nu een bevoegdheid op grond van de wet milieubeheer. Onder de Omgevingswet zijn provincies verplicht om in de omgevingsverordening regels op te stellen voor het beschermen van de gezondheid en het milieu met betrekking tot het voorkomen of beperken van geluid in stiltegebieden.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

De provincie heeft een taak gekregen om stiltegebieden aan te wijzen en te beschermen. Gelet op de wettelijke plicht is het provinciaal belang gegeven. Doordat de gebieden vaak in meerdere gemeenten liggen, hebben individuele gemeenten vaak geen zicht op het totaal aan activiteiten in het hele gebied wat de afweging om activiteiten wel/niet toe te staan bemoeilijkt. Gelet daarop is het doelmatig en doeltreffend om de regels op provinciaal niveau te stellen.

Doel van de bescherming van stiltegebieden is om Brabanders in staat te stellen om rust en stilte te ervaren in gebieden waar de natuurlijke geluiden overheersen.

EFFECTIVITEIT

De stiltegebieden zijn in de jaren '80 om verschillende redenen aangewezen, waaronder redenen van natuurbescherming (momenteel ondergebracht in natuurbeschermingsregels). De grenzen van de stiltegebieden zijn sinds die tijd grotendeels ongewijzigd. De gebieden zelf zijn door de jaren heen wel veranderd en door ruimtelijke ontwikkelingen soms ook minder stil zijn geworden.

De regels voor activiteiten in stiltegebieden zijn niet altijd bekend bij gemeenten en initiatiefnemers. Doordat de stiltegebieden nu digitaal in de Interim omgevingsverordening zijn opgenomen en gemeenten wordt gevraagd deze bij de opstelling van hun ruimtelijk beleid te betrekken, is de kenbaarheid vergroot. Hiermee is nog te kort ervaring opgedaan om dit ook feitelijk te onderbouwen.

AANPASSING NODIG?

Vanuit het beleid is het de wens dat voor iedere Brabander binnen een acceptabele reisafstand een stiltegebied beschikbaar is, dat voor hen ook zodanig herkenbaar is en toegankelijk is. In de praktijk merken we dat Brabanders op zoek naar rust en stilte met name naar natuurgebieden trekken. Voorstel is daarom om de begrenzing van de stiltegebieden waar mogelijk aan te laten sluiten bij de grenzen van natuurgebieden (Natuurnetwerk Brabant).

Dat heeft ook gevolgen voor de bestaande regels. Binnen het NNB zijn bijvoorbeeld geen milieubelastende activiteiten toegestaan. De wens is wel dat er regels in de verordening blijven voor het houden van evenementen die de stilte kunnen verstoren. Voorts is een regeling nodig om het (tijdelijk) gebruik van materieel voor natuurontwikkeling binnen de gebieden mogelijk te maken.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Door koppeling van de bescherming van stilte aan de bescherming van natuur, wordt de bescherming integraler georganiseerd. Door de begrenzing van de stiltegebieden beter af te stemmen op de natuurgebieden komt de stilte niet alleen ten goede aan de mens maar ook aan de natuur. Hierdoor verbetert de kwaliteit van de natuurgebieden. De bescherming in overige gebieden is nu regelmatig een papieren situatie die geen recht doet aan de werkelijkheid. Overigens geven handhavers aan dat sinds de aanpassing van de IOV de mogelijkheden voor handhaving van het wildcrossen sterk verbeterd is. Bij een eventuele aanpassing van de regeling vraagt dit aandacht.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Onderzoeken of de begrenzing van de stiltegebieden aangepast moet worden met als uitgangspunt zo veel mogelijk aansluiting zoeken bij de grenzen van het natuurnetwerk. Indien nodig de regels aanpassen/afstemmen.

Alternatief

De huidige stiltegebieden en regels behouden.

6. PROVINCIALE WEG

HUIDIGE SITUATIE

Het gaat om bestaande rechtstreeks werkende regels die het veranderen van de provinciale weg of het gebruiken van de provinciale weg anders dan voor verkeersdoeleinden, verbinden aan een omgevingsvergunning. Ten behoeve van de vergunningverlening is er een Regeling opgesteld door Gedeputeerde Staten. De regeling bevat een limitatief aantal mogelijkheden waarvoor vergunning kan worden verleend, mits de verkeersveiligheid, doorstroming en leefbaarheid niet in het geding komen.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

Het is vanuit de huidige wetgeving niet verplicht regels op te nemen. Rond provinciale wegen zijn de volgende onderwerpen van belang:

- Wegbeheer: De regels zijn opgesteld om invulling te geven aan de wettelijke zorgplicht die de provincie heeft voor provinciale wegen op grond van de Wegenverkeerswet en Wegenwet. Dit blijft onder de Omgevingswet bestaan.
- Geluid: De Omgevingswet verplicht wel tot een nieuwe regel vanwege geluid: PS moeten Geluidproductieplafonds (GPP) vaststellen als omgevingswaarde, langs in de omgevingsverordening opgenomen provinciale wegen met ten minste 1000 motorvoertuigen (mvt)/etmaal. In de huidige situatie gelden er geluidnormen vanuit de Wet geluidhinder.
- De vaststelling van een GPP als omgevingswaarde betekent ook de plicht om aan de norm te voldoen. Bij (dreigende) overschrijding van die norm moeten GS verplicht maatregelen opnemen in een programma (bijvoorbeeld het Actieplan Geluid) om de (dreigende) overschrijding te beëindigen.

Er ligt een relatie met de Omgevingsvisie en de basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit: aanpakken van geluidsoverlast langs provinciale wegen

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Doel van de regels is enerzijds om de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid te beschermen en anderszijds mogelijkheden te bieden om in specifieke gevallen de weg te veranderen of te gebruiken anders dan voor verkeersdoeleinden. Het is niet doelmatig en doeltreffend dat de regels door de gemeenten worden gesteld omdat:

- De provincie is verantwoordelijk voor de veiligheid op provinciale wegen. Het is gelet op die verantwoordelijkheid niet doelmatig dat de gemeente regels stelt over het gebruik of veranderen van de weg. Dat betekent namelijk ook dat gemeenten verantwoordelijk worden voor de besluitvorming en de handhaving van die regels. Terwijl in geval er een gevaarlijk situatie ontstaat de provincie aansprakelijk is.
- Provinciale wegen zijn in beginsel doorgaande wegen die het lokale niveau van een individuele gemeente overstijgen. Het is belangrijk dat op alle provinciale wegen eenzelfde kader geldt.

Het vastleggen van provinciale wegen waarvoor geluidproductieplafonds worden vastgesteld, moet vanuit de Omgevingswet in de omgevingsverordening.

EFFECTIVITEIT

- Wegbeheer: Het vergunningstelsel met daarbij de Regeling vastgesteld door GS bevat een limitatief aantal mogelijkheden waarvoor vergunning kan worden verleend, mits de verkeersveiligheid, doorstroming en leefbaarheid niet in het geding komen. In specifieke gevallen worden die normen nader ingevuld.
- Geluid: De huidige wetgeving kent weliswaar normen bij de aanleg of aanpassing van wegen maar ziet niet toe op de autonome groei zodat de geluidbelasting ongebreideld kan blijven toenemen. Dit wordt het zgn. handhavingsgat genoemd. De Omgevingswet beoogt dit een halt toe te roepen door het verplicht vaststellen van geluidproductieplafonds. De provincie moet hierom geluidproductieplafonds (GPP) vaststellen als omgevingswaarde langs provinciale wegen met ten minste 1000 mvt/etmaal. Het staat hen echter vrij ook wegen/wegdelen met minder dan 1000 mvt/etmaal aan te wijzen. Het aantal wegdelen met minder dan 1000 mvt is zeer beperkt.

AANPASSING NODIG?

De Omgevingswet schrijft voor dat de provincie maar 1 omgevingsverordening mag hebben met daarin alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Dat betekent dat de Regeling veranderen en gebruik van wegen niet langer zelfstandig als Regeling (dat is een verordening op GS niveau) kan blijven bestaan. De voorwaarden en kaders met binding naar derden, moeten in de omgevingsverordening zelf worden opgenomen.

De wet vraagt bij het opstellen van regels om een afweging van de minst belastende interventie. De vergunningplicht is in het systeem van de wet naast een absoluut verbod, een zwaar instrument. Vanwege het zwaarwegende belang voor verkeersveiligheid en de omstandigheid dat de activiteiten die worden uitgevoerd in grote mate van karakter verschillen, is het lastig algemene regels te maken. Met de vergunning wordt juist per geval maatwerk verkregen.

Voor het aspect geluid zijn er momenteel geen bestaande provinciale regels.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Voor de beheersing van geluid afkomstig van provinciale wegen, is de provincie verplicht om beleid op te stellen. Onderdeel van het provinciale beleid is bescherming van burgers die langs provinciale wegen wonen en hier overlast van ervaren. Het is ongewenst dat zonder goede motivering nieuwe geluidsgevoelige gebouwen toegevoegd worden in zones met verwachte kans op overlast.

Gemeenten hebben op grond van de wet de bevoegdheid om geluidsgevoelige objecten toe te laten boven de voorkeursgrenswaarde tot een maximale geluidsbelasting van 65 dB(A). De provincie voert beleid om situaties met een geluidsbelasting van meer dan 60 dB(A) op geluidsgevoelige objecten te voorkomen.

Het opnemen van attentiezone langs provinciale wegen waarbinnen een instructieregel aan gemeenten geldt dat bij het toelaten van geluidgevoelige objecten de streefwaarde van 60 dB(A) betrokken moet worden, geeft een duidelijke richting aan gemeenten en initiatiefnemers. De formulering 'betrekken bij' biedt voldoende mogelijkheden voor gemeenten om gemotiveerd een eigen waarde te hanteren.

De wetgever biedt ook de mogelijkheid om een Beperkingengebied op te nemen. Binnen zo'n gebied zijn bepaalde ontwikkelingen niet toegestaan, behoudens onder voorwaarden (Nee, tenzij). De Nee, tenzij staat op gespannen voet met de doelen van de Omgevingswet en lijkt met het opnemen van een attentiezone ook niet nodig.

GEVOLGEN

De gewijzigde geluidwetgeving houdt een andere werkwijze in maar leidt niet tot extra bestuurslasten.

Het aantal wegdelen met minder dan 1000 mvt is zeer beperkt. Het niet overal vaststellen van geluidproductieplafonds leidt tot een verschillende behandelwijze van burgers langs provinciale wegen.

Het opnemen van een attentiezone leidt niet tot extra bestuurslasten; op grond van de wet moet een afwijking van de wettelijke voorkeurswaarde altijd gemotiveerd worden. Met het opnemen van een attentiezone is het belang van de provincie

bekend en hoeft daar geen extra onderzoek naar gedaan te worden.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

- De Regeling veranderen en gebruik in de verordening opnemen en vereenvoudigen.
- Provinciale wegen opnemen en geluidproductieplafonds vaststellen voor alle provinciale wegen.
- Langs provinciale wegen een attentiezone opnemen met een instructieregel aan gemeenten opnemen om bij ontwikkelingen de streefwaarde van 60 dB(A) voor geluidgevoelige objecten te betrekken. Daarbij moet duidelijk zijn dat de provincie niet gehouden is geluidreducerende maatregelen te treffen om de geluidsbelasting op deze geluidgevoelige objecten tot 60 dB te reduceren.

Alternatief

- a. Alleen geluidproductieplafonds opstellen voor provinciale wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 1000 mvt/etmaal
- b. Geen attentiezone opnemen in de verordening:
Niets doen betekent ook dat het beleid waarbij de provincie in principe een maximaal toelaatbare waarde van 60 dB(A) hanteert moet worden aangepast, omdat derden de provincie anders op dit beleid kunnen aanspreken.
- c. Beperkingengebied opnemen langs provinciale wegen: Instructieregel aan gemeentes opnemen met een zogenaamd Beperkingengebied waarbinnen geluidsgevoelige gebouwen boven de 60 dB(A) alleen onder voorwaarden is toegestaan.

7. NATUUR-ALGEMENE REGELS

HUDIGE SITUATIE

De bestaande rechtstreeks werkende regels gaan over:

- Soortenbescherming: algemene regels die een vrijstelling bevatten van de vergunningplicht voor flora- en fauna-activiteiten en de bestrijding van overlast- of schadeveroorzakende diersoorten.
- Kappen houtopstanden: algemene regels die vrijstelling inhouden van de meldings- en herplantplicht, voorwaarden voor de melding, eisen voor herbepanting en ontheffing daarvan.
- Faunabeheer: regels waaraan een Faunabeheereenheid, het Faunabeheerplan en Wildbeheereenheden aan moeten voldoen.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De algemene regels over soortenbescherming en het kappen van houtopstanden zijn gebaseerd op de wet. Er is geen wettelijke plicht maar een bevoegdheid om hiervoor regels vast te stellen. Als de provincie dat wil dan is het wel verplicht dat dit in de verordening gebeurt. De provincie is op grond van de Wet natuurbescherming wel verplicht om regels op te nemen voor de faunabeheereenheid, het faunabeheerplan en de wildbeheereenheden.

De Omgevingswet brengt geen verandering in bovenstaande.

Er ligt een relatie met de in de Omgevingsvisie opgenomen basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Een afweging van subsidiariteit of provinciaal belang is niet zinvol nu de wetgever op nationaal niveau heeft vastgelegd dat (als de provincie iets regelt) deze onderwerpen in de provinciale verordening opgenomen moeten worden.

- Het opnemen van een vrijstelling van de vergunningplicht, geeft een lastenverlichting.

Als soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding verkeren, is het – om deze gunstige staat van instandhouding te behouden – niet nodig om iedere activiteit individueel te toetsen in een vergunningprocedure.

Daarnaast is er vanwege faunabeheer een vrijstelling opgenomen voor de bestrijding van woelrat, veldmuis en steenmarter als die schade of overlast veroorzaken en mits dit geen nadelige gevolgen heeft voor de gunstige staat van instandhouding.

- Ook de vrijstelling bij houtopstanden betekent een lastenverlichting. Daarnaast zijn aanvullende voorwaarden gesteld voor het doen van de melding, herbepanting en een ontheffing om het areaal houtopstanden en de ecologische waarden daarvan te behouden.
- De regels gaan vooral over de samenstelling van het bestuur van de Faunabeheereenheid en de inhoud van het Faunabeheerplan.

EFFECTIVITEIT

De regels dragen bij aan het doel waarvoor ze zijn opgesteld.

AANPASSING NODIG?

In het algemeen geldt dat bekeken moet worden of de regels aangepast moeten worden vanwege (het systeem van) de Omgevingswet. Dit betekent bijvoorbeeld dat de huidige Regeling natuurbescherming geïntegreerd moet worden in de omgevingsverordening. Doordat het aanvullingsspoor Natuur nog niet geheel is afgerond kunnen er vanuit de wet ook nog aanvullende aspecten komen. Verder is aanpassing nodig voor:

- a. De huidige vrijstelling voor soortenbescherming is gebaseerd op een onderzoek uit 2016. Dit moet geactualiseerd worden. Dit kan betekenen dat de nu vrijgestelde soorten niet meer vrijgesteld kunnen worden als deze soorten niet meer in gunstige staat van instandhouding verkeren. Hier ligt geen beleidskeuze. Uit het onderzoek kan ook blijken dat een verruiming van vrijstellingen mogelijk is. Daarin kan wel een beleidskeuze gemaakt worden.
- b. Omdat onze bossen nu onvoldoende klimaatbestendig zijn, is de Brabantse Bossenstrategie vastgesteld. Dit betekent ook dat de regels voor het kappen van houtopstanden om aanpassing vragen. Insteek is daarbij om de herplantplicht kwalitatief in overeenstemming te brengen met de bossenstrategie. Daarnaast is het vanwege maatschappelijke ontwikkelingen wenselijk om een vrijstelling op te nemen van de herplantplicht bij voedselbossen en Agroforestry.
- c. De regels omtrent faunabeheer functioneren goed. Er is geen aanpassing nodig.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Deregulering, lastenverlichting, betere bescherming van houtopstanden.

De aanpassingen brengen geen verzwaring met zich mee van bestuurslasten of hogere uitvoeringskosten.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

De regeling uitwerken conform de bovenstaande voorstellen.

Alternatief

Huidige regels handhaven.

Het is niet mogelijk om de regels te laten vervallen vanwege de wettelijke verplichtingen. Er kan wel gekozen worden om de vrijstellingen niet langer op te nemen, dat staat echter haaks op doelstelling van de Omgevingswet die juist lastenverlichting beoogd voor initiatiefnemers en onnodige administratieve lasten wil voorkomen.

8. ZWEMWATER

HUDIGE SITUATIE

Er zijn nu geen regels opgenomen in de omgevingsverordening voor zwemwater.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De provincie is bevoegd gezag voor de zwemwaterwetgeving. De huidige voor zwemwater relevante wetgeving staat in de Europese Zwemwaterrichtlijn en in de Wet, het Besluit en de Regeling Hygiëne en Veiligheid Badgelegenheden en Zwemwaterinrichtingen (WHVBZ, BHVBZ en RHVBZ). De Europese zwemwaterrichtlijn richt zich op de gezondheid van zwemmers en verbindt voorwaarden aan de zwemwaterkwaliteit en aan de informatieverschaffing aan zwemmers over eventuele gezondheids- en veiligheidsrisico's. De nationale regels geven hier verder invulling aan en regelen de taakverdeling tussen de bij het zwemwater betrokken partijen.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt de huidige wet- en regelgeving. De regelgeving voor chloorzwembaden gaat over in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL), de regelgeving voor natuurzwemwater gaat over in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Het rijk heeft bij deze omzetting gekozen om voorrang te geven aan subsidiariteit. Hierdoor keren een aantal voorschriften niet terug in nationale regels. Dit heeft tot gevolg dat het niveau van bescherming van de gezondheid en veiligheid van zwemmers bij de inwerkingtreding van het BAL en het BKL niet per sé op een gelijkwaardig niveau blijft. Dit is namelijk in hoge mate afhankelijk of en hoe locatiehouders invulling geven aan hun zorgplicht.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Er is sprake van een wettelijke taak. Er is onderscheid tussen natuur zwemwater (BKL) en chloorbadinrichtingen (BAL).

BKL - natuurzwemwater

1. Verwijzing naar de locatiehouder

Gedeputeerde Staten moeten op aangewezen zwemwaterlocaties jaarlijks een veiligheidsonderzoek (laten) uitvoeren. Het veiligheidsonderzoek richt zich vooral op het fysiek van de onderwaterbodem (talud, stevigheid, kuilen). De waterbeheerders moeten afhankelijk van de meerjarige zwemwaterkwaliteit (slecht, aanvaardbaar, goed, uitstekend) een keer in de x aantal jaren een zwemwaterprofiel opstellen. Het zwemwaterprofiel geeft inzicht in mogelijke bronnen die de waterkwaliteit negatief beïnvloeden ('poep'-bacteriën, blauwalgen, teer, olie, residuen). Voor de uitvoering van maatregelen, die naar aanleiding van het veiligheidsonderzoek en of het zwemwaterprofiel nodig worden geacht, wordt in de huidige wet- en regelgeving verwezen naar de houder van de zwemlocatie; ofwel gemeenten ofwel ondernemers die de zwemlocatie exploiteren en in zeldzame gevallen een particulier. Het BKL verwijst niet meer naar de houder van een zwemlocatie. Hierdoor komt bij de inwerkingtreding van de omgevingswet de uitvoering van maatregelen ten behoeve van beheer en onderhoud bij Gedeputeerde Staten en of de Waterbeheerders

te liggen. In de Omgevingsverordening kan de verwijzing naar een locatiehouder, als ook de uitvoering van het veiligheidsonderzoek en de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van gebleken noodzakelijke maatregelen ten aanzien van de veiligheid en hygiëne, worden opgenomen.

2. Gelijkwaardig beschermingsniveau

Het rijk heeft ervoor gekozen om bepaalde voorschriften die gaan over veiligheid en het dagelijks beheer van de locatie, waaronder het houden van toezicht ter voorkoming van verdrinkingsgevallen, los te laten. Dit is vooral gedaan omdat onder de huidige wetgeving dit alleen werd voorgeschreven op 'ingerichte locaties' en het onderscheid hiervan ten opzichte van 'niet-ingerichte' locaties lang niet altijd duidelijk is. Ten aanzien van risico's van het zwemmen in natuurswemwater, en met name verdrinkingsgevaar, is het de vraag of de provincie hier voorschriften voor wil opnemen in haar omgevingsverordening. Tevens is het de vraag of hierbij onderscheid gemaakt moet worden tussen locaties? Mag bijvoorbeeld van afgesloten locaties, die enkel toegankelijk zijn na het betalen van entreegeld, een ander veiligheidsniveau worden verwacht dan van locaties die vrij toegankelijk zijn en waar de locatiehouder niet per sé ter plaatse is? Of is de zwemmer, ongeacht de toegankelijkheid van de locatie, ten alle tijden verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid en moet daar vooral duidelijk over gecommuniceerd worden? Door regels op te nemen in de Omgevingsverordening over het beheer en onderhoud van zwemlocaties en over de veiligheid van zwemmers kan het veiligheidsniveau na inwerkingtreding van de Omgevingswet in overeenstemming blijven met de huidige situatie.

BAL - chloorbadinrichtingen

3. Houdbaarheid van toezicht en handhaving op doelvoorschriften die worden uitgedrukt in relatieve (norm)waarden

De middelvoorschriften uit de BHVBZ keren niet terug in het BAL. Onder de Omgevingswet moet de veiligheid en hygiëne in zwembaden dan ook gewaarborgd worden door bewaking van doelvoorschriften. De mate waarin vergunningverlening, toezicht en handhaving op de veiligheid en hygiëne voor zwemmers gewaarborgd kan worden hangt mede af van hoe de doelvoorschriften geformuleerd zijn en geïnterpreteerd worden. Bij absolute (norm)waarden is interpretatie

eenduidig, maar als het gaat over relatieve (norm)waarden zoals 'voldoende', 'hoge', 'lage', 'goed' en 'veel' etc. wordt het lastiger. Door toevoeging van rechtstreeks werkende regels in de Omgevingsverordening kunnen kaders worden meegegeven aan de hand waarvan eenduidiger kan worden ingevuld waarop wordt vergund, toezicht wordt gehouden of gehandhaafd. Dit staat op gespannen voet met de uitgangspunten van de Omgevingswet.

4. Termijn kennisgevingen

Onder de huidige wet- en regelgeving moeten chloorbadhouders bij wijzigingen, uitbreidingen of nieuw te bouwen zwembaden de provincie hier 3 maanden voordat de vergunning wordt aangevraagd of het werk in uitvoering wordt genomen van op de hoogte stellen. Deze kennisgevingen stellen de provincie in staat een adviserende rol in te nemen met name over aspecten waarop zij moet toezien en handhaven. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert de termijn van de kennisgeving naar een periode van 4 weken voordat het nieuwe of gewijzigde zwembad in gebruik wordt genomen. Het risico dat er achteraf zaken worden geconstateerd die knelpunten geven ten aanzien van de borging van veiligheid en hygiëne voor zwemmers, of negatieve doorwerking hebben voor de mate waarin kan worden toegezien en gehandhaafd, wordt hierdoor groter. Door een instructieregel op te nemen aan gemeenten over de termijn van kennisgeving kan de situatie na inwerkingtreding Omgevingswet in overeenstemming blijven met de huidige situatie. Dit staat op gespannen voet met de uitgangspunten van de Omgevingswet.

EFFECTIVITEIT

n.v.t.

AANPASSING NODIG?

Ja, nieuwe regels opnemen.

Ad 1 Er wordt geadviseerd om in de Omgevingsverordening een regeling op te nemen waardoor de locatiehouder verantwoordelijk is voor de uitvoering van maatregelen die uit het veiligheidsonderzoek en/of het zwemwaterprofiel noodzakelijk zijn voor de borging van een minimaal niveau van veiligheid en hygiëne voor zwemmers.

Ad 2 Het advies is om voorslagnog uit te gaan dat

houders van de locatie op goede wijze invulling geven aan hun zorgplicht en hiervoor geen aanvullende regels in de verordening op te nemen. Ad 3 en 4: Het opstellen van regels wordt afgeraden. Dit past niet binnen de uitgangspunten van de wetgever.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

De regel biedt duidelijkheid wie verantwoordelijk is om de maatregelen te treffen zodat daar geen discussie over kan ontstaan.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Het voorstel overnemen om alleen regels op te nemen waardoor het duidelijk wordt wie verantwoordelijk is voor het treffen van maatregelen.

Alternatief

- Niets regelen
- Aanvullende regels opnemen voor onderdelen 2 respectievelijk onderdeel 3 en/of 4.

INSTRUCTIEREGELS GEMEENTEN

9. OMGEVINGSKWALITEIT

HUDIGE SITUATIE

Het gaat om bestaande instructieregels aan gemeenten die zich richten op de bescherming én ontwikkeling van een goede omgevingskwaliteit. De instructieregels bevatten voornamelijk het vastleggen van principes zodat omgevingskwaliteit wordt betrokken in de gemeentelijke afweging. Het gaat om:

- Het diep-rond-breed kijken: lagenbenadering, zorgvuldig ruimtegebruik, meerwaardecreatie en kwaliteitsverbetering landschap
- De rood-voor-groen regelingen: ruimte voor ruimte, landgoederen regeling en de regeling kwaliteitsverbetering in bebouwingsconcentraties
- Een maatwerkregeling.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

Omgevingskwaliteit is de opvolger van ruimtelijke kwaliteit en een goede ruimtelijke ordening uit de Wet ruimtelijke ordening. Een goede omgevingskwaliteit is het oogmerk voor overheidshandelen gebaseerd op de Omgevingswet.

Er is geen wettelijke plicht om regels op te nemen over omgevingskwaliteit. Al het overheidshandelen gebaseerd op de Omgevingswet moet bijdragen aan de maatschappelijke doelen van de wet, dus ook aan het waarborgen en beschermen van een veilige en gezonde leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit.

Sinds het Streekplan 1992 is ruimtelijke kwaliteit een belangrijke pijler van het provinciaal beleid. Die lijn is voortgezet in de Brabantse Omgevingsvisie met werken aan omgevingskwaliteit. In de Omgevingsvisie is samen met partners een stap gezet om aan dit abstracte begrip meer kleur te geven. Allereerst met de nieuwe manier van samenwerken: het diep-rond-breed kijken. Maar ook door het benoemen van Kernwaarden voor het provinciaal handelen en de basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit. Er is vanuit dit thema een directe link met de fiches over de bescherming van waarden zoals natuur, aardkundige waarden, cultuurhistorische waarden en de groenblauwe waarden.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Vanuit de wet is iedere overheid verantwoordelijk voor een goede omgevingskwaliteit. In Brabant is daar in het kader van de Omgevingsvisie een gezamenlijke invulling aan gegeven door een werkwijze te ontwikkelen waarbij niet alleen diverse aspecten van omgevingskwaliteit aan de orde komen, maar die ook ruimte biedt voor gebiedsgericht maatwerk. Het werken aan een veilige en gezonde leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit is basis voor al het provinciaal handelen en is leidend voor de uitwerking van de andere vier opgaven in de Omgevingsvisie. Door een dergelijke werkwijze in de Omgevingsverordening op te nemen, ontstaat er een uniforme werkwijze binnen de provincie bij nieuwe ontwikkelingen. Maar wel een werkwijze waarbij de gemeente als eerstverantwoordelijke de gebiedspecifieke afweging maakt. De werkwijze voor een goede omgevingskwaliteit biedt voldoende waarborgen dat aspecten die vanuit provinciaal optiek belangrijk zijn (zorgvuldig ruimtegebruik, toevoegen van kwaliteit, bescherming van belangrijke waarden, afstemming met andere stakeholders) betrokken worden in de afweging. Hierdoor kan onderzocht worden of nu nog geldende specifieke regelkaders kunnen vervallen, wat bijdraagt aan deregulering.

EFFECTIVITEIT

Met de Omgevingsvisie is beleid in gang gezet waarbij de kwaliteit van een ontwikkeling centraal staat in plaats van de regel. Met het diep-, rond- en breedkijken worden veel aspecten, die nu als specifieke voorwaarde aan een activiteit zijn gekoppeld, al in de afweging betrokken. Het formuleren van specifieke kaders waarbij iets altijd is toegelaten of alleen tot een bepaalde maat is toegelaten, staat dan juist een kwalitatieve benadering en meerwaardecreatie in de weg. Meer specifiek geldt verder:

- a. De vertaling van het diep- en rondkijken is nog te kort in de Interim omgevingsverordening opgenomen om conclusies te verbinden aan de effectiviteit. Bij grotere gebiedsontwikkelingen wordt deze (of een vergelijkbare) methode al langer toegepast en heeft ze haar waarde bewezen. Met het diep- en rondkijken zijn principes neergelegd die al langer speerpunt van provinciaal beleid zijn, zoals de lagenbenadering, zorgvuldig ruimtegebruik, meerwaardecreatie door people, planet en profit te verbinden, waarbij ook het instrument Kwaliteitsverbetering landschap (sinds 2010) ingezet kan worden. De handhaving van het verbod op nieuwvestiging in relatie tot zuinig ruimtegebruik blijkt in de praktijk lastig. Ontwikkelingen worden steeds complexer. Daardoor worden er steeds opnieuw regels opgenomen die het mogelijk maken om af te wijken van dit verbod. Voorbeelden zijn duurzame energie, het teeltgebied Zundert of duurzame stedelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Het is daarom de vraag of het effectief is om alle nieuwvestiging te blijven verbieden.
- b. Doel van het rood-voor-groen beleid is om met een beperkte toevoeging van rood, groene doelen te realiseren. Bij ruimte voor ruimte gaat het om sloop van vrijkomende stallen, bij landgoederen om de ontwikkeling van natuur en bij bebouwingsconcentraties om verrommelde rafelranden op te knappen. Alle drie de regelingen dateren uit het begin deze eeuw (2002-2004). Daarom is aan Brabantadvies gevraagd te adviseren over de effectiviteit van de regels in relatie tot de doelen waarvoor ze zijn opgesteld.
- c. In 2014 is een maatwerkregel opgenomen

waarin voor specifiek benoemde gevallen afwijking van de regels mogelijk is. De regeling is bij gemeenten onbekend en wordt weinig toegepast.

AANPASSING NODIG?

Vanuit de meer kwalitatieve benadering van de Omgevingswet, de vraag naar ruimte voor gebiedsgerichte afwegingen, de wens voor meer flexibiliteit en de samenhang tussen alle instructieregels is aanpassing wenselijk. Dit vraagt verdere uitwerking en concretisering. De denkrichting is om:

- a. Bij ontwikkelingen te kiezen voor een kwalitatieve benadering met diep- en rondkijken en vanuit dat vertrekpunt anders omgaan met nieuwvestiging. Uitgangspunt blijft zorgvuldig ruimtegebruik: eerst kijken binnen bestaand ruimtebeslag en hergebruiksmogelijkheden. Als dat niet mogelijk blijkt (vanuit kwaliteit of kwantiteit) is nieuw ruimtebeslag mogelijk via de diep-rond-breed methode. Uitbreiding heeft daarbij de voorkeur boven nieuwvestiging. Zo nodig worden er voorwaarden gesteld, zoals de sloop van leegstaande gebouwen elders (bijv sloophfonds), de ontwikkeling van kwaliteit/landschap, afstemming met andere stakeholders etcetera. Hierbij past de regeling kwaliteitsverbetering landschap uitstekend als instrument voor een aanpak met bijvoorbeeld een sloop- of kwaliteitsfonds.
- b. Voor de drie rood-met-groen regelingen het advies afwachten. Het is wellicht een optie om deze regelingen samen te voegen tot 1 regeling.
- c. Met een aanpassing zoals beschreven onder a. wordt ruimte voor maatwerk geboden. Onderzoeken of nog een aparte regeling nodig is.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

De diep-rond-breed benadering uit de Omgevingsvisie biedt kansen voor een breed gedragen kwalitatieve insteek. De werkwijze voor een goede omgevingskwaliteit biedt voldoende waarborgen dat belangrijke waarden en principes in de afweging worden betrokken. De provincie kan daarover ook het gesprek met andere partijen aangaan.

Het verbod op nieuwvestiging (Nee, tenzij) is een effectief sturingsmiddel gebleken, maar is niet meer goed passend in het denken van de Omgevingswet en de Omgevingsvisie.

Bij een aanpassing van de rood-voor-groenregelingen is aandacht nodig voor de positie van de Ontwikkelingsmaatschappij ruimte voor ruimte, die nog steeds een opgave heeft vanwege de voorfinanciering van de sloop vanwege de RBV. De Ontwikkelingsmaatschappij ontwikkelt zich steeds meer naar een ontwikkelaar die vanuit maatschappelijke betrokkenheid ingezet kan worden bij probleemsituaties. Een aangepaste regeling die ruimte biedt aan gemeenten om de lokale leegstand aan te pakken, biedt ook kansen dat gemeenten en ORR gezamenlijk ontwikkelingen in gang zetten.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

De basisprincipes gericht op het betrekken van omgevingskwaliteit in de afweging bij ontwikkelingen behouden in de Omgevingsverordening en de regeling verder uitbouwen waardoor:

- de kwalitatieve benadering wordt versterkt;
- de mogelijkheden voor maatwerk verbeteren;
- de aansluiting op de Omgevingsvisie (en de Omgevingswet) wordt versterkt.

Alternatief

1. Huidige regels handhaven:

De huidige regels bieden ook voldoende aanknopingspunten voor het bereiken van omgevingskwaliteit. Er zijn wel meer specifieke regelkaders nodig om specifieke ontwikkelingen mogelijk te maken.

Werken met algemene voorwaarden betekent dat in alle situaties dezelfde voorwaarden gelden. Daarbij is het zonder veel extra regels niet mogelijk om in te spelen op de specifieke eigenschappen van een gebied. In het ene geval betekent dit dat een regel te beknellend is terwijl die in een ander geval te ruim is. Bovendien is de gemeente als eerste verantwoordelijk voor het maken van een gebiedspecifieke afweging.

2. Niets opnemen:

De wetgever gaat er juist vanuit dat overheden aan de voorkant duidelijkheid bieden naar elkaar en aan initiatiefnemers wat zij van belang vinden. Door de principes in de verordening op te nemen wordt die duidelijkheid geboden zonder in de verantwoordelijkheid van de gemeente te treden.

Het niet opnemen betekent een belangrijke trendbreuk met de lijn die de provincie sinds 1992 heeft ingezet en heeft als risico dat onder druk wordt gekozen voor nieuw ruimtebeslag. Zeker zolang gemeenten hun omgevingsvisies en omgevingsplannen nog niet op orde hebben.

10. NATUUR - NATUURNETWERK BRABANT

HUIDIGE SITUATIE

Er zijn bestaande instructieregels over de bescherming van:

- het Natuurnetwerk Brabant (NNB): ontwikkelingen in het NNB worden geweerd tenzij ze passen binnen toegelaten uitzonderingen (bestaand gebruik, kleinschalige recreatieve ontwikkelingen, enkele militaire terreinen, windturbines langs hoofdinfrastructuur)
- ecologische verbindingzones (evz): de nog niet gerealiseerde evz zijn opgenomen met een zoekgebied waarbinnen ontwikkelingen die de realisatie tegengaan zijn uitgesloten. Gerealiseerde evz worden opgenomen binnen het NNB.
- attentiegebieden waterhuishouding: rondom natte natuur zijn attentiegebieden opgenomen waarin bij ontwikkeling aandacht wordt gevraagd voor hydrologische effecten op de natuur.
- Behoud en herstel watersystemen: zones langs beken waarbinnen ontwikkelingen worden geweerd die de inrichtingsmaatregelen van de waterschappen op grond van de Kader Richtlijn Water (KRW) belemmeren. De zones zijn deels ook opgenomen in de keur en legger van de waterschappen.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De provincie is op grond van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) verplicht om de begrenzing en bescherming van het Natuurnetwerk op te nemen in de verordening en de kernkwaliteiten van het natuurnetwerk te beschrijven. De kernkwaliteiten en waarden zijn kwalitatief beschreven in de natuurbeheerplannen. De regels in de verordening verwijzen naar deze plannen. De evz maken deel uit van het Natuurnetwerk.

De aanwijzing van de attentiegebieden waterhuishouding en het behoud en herstel watersystemen zijn gebaseerd op provinciaal beleid in het Provinciaal Milieu- en Waterplan en nodig om de doelen uit de Kader Richtlijn Water (KRW) te halen. Over de bescherming van deze gebieden zijn in het verleden afspraken gemaakt met de waterschappen in de reconstructie- en gebiedsplanen.

De Omgevingswet brengt geen verandering in bovenstaande. De instructieregels van het Rijk over

het Natuurnetwerk worden wel aangepast. In het Bkl wordt meer ruimte geboden aan provincies om invulling te geven het beschermingsbeleid. De regels moeten negatieve effecten van het natuurnetwerk voorkomen en areaal en kwaliteit van het natuurnetwerk veiligstellen. De verplichte koppeling aan Nee, tenzij is in de instructieregels van het Rijk verlaten.

Vanuit dit thema ligt er een relatie met de in de Omgevingsvisie opgenomen basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Een afweging van subsidiariteit of provinciaal belang voor het NNB is niet zinvol nu de wetgever op nationaal niveau heeft vastgelegd dat deze in de provinciale verordening geregeld moet worden. De provincie is verder verantwoordelijk om het NNB in 2027 gereed te hebben en om te voldoen aan Europese verplichtingen voor natuur-

en waterdoelen (Natura 2000 en KRW-doelen). Er is dus een provinciaal belang aanwezig om regels te stellen aan ontwikkelingen die de realisering van dit doel tegengaan.

- a. De bescherming van het NNB richt zich op het tegengaan van ontwikkelingen die een negatief effect hebben op de aanwezige waarden. Naast beschermingsregels zijn er ook regels opgenomen die ontwikkelingen mogelijk maken door maatwerk. Dit zijn de regels voor herbegrenzing vanwege toepassing nee-tenzij, saldobenadering of kleinschalige gevallen. Tot slot zijn er regels opgenomen voor de uitvoering van compensatie.
- b. Onderdeel van het natuurnetwerk zijn de ecologische verbindingszones. Deze zones zijn van essentieel belang voor de biodiversiteit en verbinding van natuurgebieden. Zolang de evz nog niet zijn ingericht, geldt er een basisbescherming tegen ontwikkelingen die de inrichting belemmeren, zoals bebouwing. De natte verbindingszones worden ingericht door de waterschappen. Na inrichting hebben de zones dezelfde bescherming als het NNB.
- c. Rond de zogenaamde natte natuur zijn Attentiezones waterhuishouding opgenomen waarbinnen aandacht wordt gevraagd voor hydrologische aspecten. De zones zijn belangrijk voor het behalen van Natura2000 doelen. In de gebieden is ontwikkeling mogelijk tenzij dit negatieve effecten heeft op de waterafhankelijke natuur die daarbinnen ligt. Dit werkingsgebied is ook van belang voor de instructieregels aan waterschappen. Bij de IOV heeft er een aanpassing plaatsgevonden waarbij werkingsgebieden op elkaar zijn afgestemd.
- d. Voor watersysteemherstel zijn basisbeschermingsregels opgenomen om te voorkomen dat er activiteiten plaatsvinden die de inrichting belemmeren.

EFFECTIVITEIT

De regels dragen bij aan het doel waarvoor ze zijn opgesteld. Enerzijds bieden ze de gewenste bescherming, anderzijds bieden ze ook flexibiliteit en ruimte voor maatwerk.

AANPASSING NODIG?

- a. De beschermingsregels voor het NNB hebben zich ontwikkeld tot een stabiel en flexibel kader waarmee goed gewerkt kan worden. In het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt het Rijk meer ruimte aan provincies om zelf invulling te geven aan de bescherming, mits areaal en kwaliteit van het NNB behouden blijven. Daarop aansluitend wordt voorgesteld om samen met stakeholders te onderzoeken om voor maatwerk meer aansluiting te zoeken bij de saldo-benadering in plaats van de Nee, tenzij.
- b. Voor gerealiseerde evz geldt dat er momenteel een actualisatie plaatsvindt waarbij deze binnen het werkingsgebied van de NNB worden opgenomen.
- c. De begrenzing van de gebieden voor watersysteemherstel moet geactualiseerd worden. Dit vindt plaats in kader van de opstelling van het regionaal waterprogramma dat in december 2021 moet worden vastgesteld. Bij de actualisatie wordt gekeken naar de functie van het waterlichamen en de feitelijk geplande maatregelen. Hierbij wordt ook gekeken of afstemming mogelijk is met de begrenzing van de evz's. Dit kan leiden tot het vervallen van delen van werkingsgebieden maar ook tot een toevoeging als dat nodig is om Natura2000 en KRW-maatregelen uit te voeren.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Vereenvoudiging van de regels en een meer kwalitatieve benadering van de bescherming van het NNB met meerwaardecreatie.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

De regeling aanpassen door:

- Onderzoeken of de Nee,tenzij benadering en de saldo-benadering kunnen worden samengevoegd waardoor het ontwikkelen van ecologische kwaliteit in het gebied waar het negatieve effect optreedt, wordt versterkt.
- De actualisatie van de begrenzing van gerealiseerde evz doorvoeren.
- Attentiegebied waterhuishouding met hydrologische randvoorwaarden behouden gericht op het realiseren van Natura2000 doelen en herstel van verdroogde natuur.
- Conform voorstel de huidige begrenzing van de zones voor watersysteemherstel in kader van het regionaal waterprogramma actualiseren.

Alternatief

Huidige regels handhaven.

Het is niet mogelijk om de regels te laten vervallen vanwege de wettelijke verplichtingen of gemaakte bestuurlijke afspraken met het waterschap over de uitvoering van hun taak. Het niet opnemen van regels betekent voorts ook dat het voldoen aan Europese verplichtingen voor N2000 en KRW-doelen wordt bemoeilijkt.

11. GROENBLAUWE WAARDEN

HUDIGE SITUATIE

Het is een bestaande instructieregel aan gemeenten om binnen gebieden die als groenblauwe mantel (GBM) zijn opgenomen, rekening te houden met aanwezige kwaliteiten en de voor sommige activiteiten specifieke regels. Uitgangspunt is dat nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn als deze de aanwezige kwaliteiten (natuur-, landschap, bodem- en waterfuncties) respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van deze functies.

De groenblauwe mantel bestaat uit gebieden die vaak als buffer rondom het natuurnetwerk liggen of die juist fungeren als verbinding tussen natuurgebieden en waarin specifieke landschappelijke kwaliteiten aanwezig zijn (zoals de beekdalen). De basis ligt in de Structuurvisie RO, het Provinciaal Milieu- en Waterplan (PMWP) en Brabant Uitnodigend Groen (BrUG).

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De groenblauwe mantel is gebaseerd op provinciaal beleid en is opgebouwd uit gebieden met belangrijke landschappelijke- en ecologische kwaliteiten omdat ze:

- potentiële natuurwaarden hebben en vanuit het bodem- en watersysteem essentieel zijn voor behoud en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden in Brabant;
- bij kunnen dragen aan het opvangen van omgevings- en klimaatinvloeden;
- van belang zijn voor de geleiding tussen steden en dooradering door het stedelijk netwerk en het agrarisch cultuurlandschap.

Er is een directe relatie met Europese verplichtingen op grond van Natura2000 en de Kaderrichtlijn Water (KRW), uit de Wet Natuurbescherming en de Waterwet.

De GBM is relevant voor de opgaven die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen:

- de basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit: identificeren van wezenlijke landschappelijke kwaliteiten, versterken van gebiedseigen identiteit en ver-

scheidenheid aan landschappen.

- werken aan een klimaatproof Brabant: een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting en herontwikkelen van het beeklandschap.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

In de GBM liggen gebieden die essentieel zijn om een Klimaatproof Brabant te realiseren omdat een gemeentegrensoverstijgende aanpak nodig is op het schaalniveau van het bodem- en watersysteem. De GBM biedt verder hoge kansen voor landschapsbouw, als tegenhanger van stedenbouw en wegenbouw, vanwege de geomorfologische kenmerken en dit bodem- en watersysteem. De GBM speelt daarom een belangrijke rol bij:

1. het nakomen van Europese verplichtingen t.a.v. natuur- en waterdoelen (Natura2000 en KRW): uiterlijk in 2027 moet de provincie aan de KRW-normen voldoen, inclusief hydrologische randvoorwaarden voor natuur. Alle instrumenten die daaraan bijdragen zijn essentieel. Inmiddels is duidelijk dat maatregelen in alleen natuurgebieden niet volstaan

en dat ook daarbuiten actie's nodig zijn op het schaalniveau van het watersysteem.

2. de aanpak van wateroverlast, waterveiligheid en verdrogingsbestrijding waarbij beeksystemen een belangrijke functie hebben.
3. de landbouwtransitie en de stikstofaanpak.

Om aan bovenstaande opgaven te werken is een integrale aanpak nodig die het niveau van individuele gemeenten of waterschappen overstijgt.

EFFECTIVITEIT

De regels voor de GBM hebben als doel om de aanwezige kwaliteiten te versterken. Er gelden regels voor de ontwikkeling van kapitaalintensieve functies, zoals intensieve stedelijke uitbreidingen en kapitaalintensieve teelten als glastuinbouw en teeltondersteunende voorzieningen, die op gespannen voet staan met de kwaliteiten binnen de gebieden. Het ontwikkelen en versterken van kwaliteiten in de gebieden blijft achter doordat men de GBM als belemmerend ervaart.

AANPASSING NODIG?

Door de gebieden met groenblauwe waarden als herkenbare belangrijke landschappelijke structuur op te nemen, biedt dit kansen voor het versterken van omgevingskwaliteit. De aanwezige waarden zijn belangrijk voor het klimaatproof maken van Brabant en binnen de gebieden liggen er kansen voor de energietransitie. Door aandacht te vragen voor de kwaliteiten en kenmerken van de gebieden, wordt er richting gegeven aan een geïntegreerde benadering waarbij de ontwikkeling van functies en kwaliteit samengaat én die bijdraagt aan behoud en ontwikkeling van natuur, water(-beheer), landschap en een goede omgevingskwaliteit.

Om de kanteling naar deze ontwikkelingsgerichte(re) benadering in gang te zetten, ligt een vergelijkbare aanpak als bij aardkundige- en cultuurhistorische waarden voor de hand. Het aanpassen van de naam 'groenblauwe mantel' naar 'groenblauwe waarden' versterkt dat. Vanuit het gewenste effect zijn meer aanpassingen nodig:

1. de begrenzing van de gebieden herijken door nieuwe inzichten te betrekken over het bodem- en watersysteem, de toegenomen urgentie van de aanpassing aan klimaatver-

andering en nieuwe afspraken over het realiseren van natuur- en waterdoelen. Gebieden die geen wezenlijke bijdrage leveren aan die doelen kunnen vervallen.

2. de regels voor specifieke activiteiten kunnen vervallen door individuele ontwikkelingen te koppelen aan een kwalitatieve en ontwikkelingsgerichte benadering die beter past bij onze Omgevingsvisie (zie fiche Omgevingskwaliteit).
3. te onderzoeken of er vanwege de opgave Klimaatproof Brabant specifieke aanpassingen nodig zijn om de doelen te bereiken. Bijvoorbeeld door grondgebonden agrarisch gebruik te stimuleren en meer intensieve teelten tegen te gaan. Dit vraagt een nadere uitwerking. Deze uitwerking wordt gemaakt bij de opstelling van het nieuwe regionale waterprogramma, dat eind 2020 gereed is. Eventuele daaruit voortvloeiende aanpassingen worden in een volgende versie van de omgevingsverordening verwerkt. Nu al bezien of regels gewenst zijn om wateroverlastrisico's te voorkomen en voorzienbaarheid te scheppen.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Aan de voorkant meer duidelijkheid bieden over de kwaliteiten en doelen van de gebieden. Met het benoemen van de waarden in de gebieden, dragen ze door de aandacht voor hydrologische aspecten bij aan het op orde krijgen van verdroogde natuurgebieden.

Vergroten van de beleidsvrijheid van gemeenten met een geïntegreerde benadering van de verschillende doelen waaraan de groenblauwe waarden bijdragen, zoals landschap, klimaat, energie.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Handhaven van een werkingsgebied met groenblauwe waarden en daarbij de volgende aanpassingen doorvoeren:

- gebieden waarvan op voorhand vaststaat dat die geen wezenlijke bijdrage leveren aan de doelstellingen worden niet langer opgenomen;
- specifieke regels voor activiteiten, rekening houdend met toekomstige doelen, aanpassen of laten vervallen;
- onderzoeken of het nodig is regels op te nemen om wateroverlastrisico's te voorkomen en voorzienbaarheid te scheppen.

Alternatief

Geen regeling opnemen.

Het niet langer opnemen van gebieden waarbinnen groenblauwe waarden liggen, betekent dat juist de gebieden waar in potentie grote kansen liggen voor landschapontwikkeling in combinatie met andere functies minder duidelijk worden voor gemeenten en initiatiefnemers. Door de doelen voor de gebieden en de inzet voor het klimaatproof maken van Brabant te verduidelijken, wordt het risico's op niet passende functies beperkt wat schade en financiële risico's voorkomt.

12. CULTUURHISTORISCHE WAARDEN

HUDIGE SITUATIE

Het zijn bestaande instructieregels aan gemeenten die zich richten op de bescherming van cultuurhistorische waarden in gebieden, zoals op de kaart begrengd. De regels vragen gemeenten om rekening te houden met de waarden binnen deze gebieden bij ontwikkelingen. De waarden zijn kwalitatief beschreven in een onderliggend beleidskader, de Cultuurhistorische waardenkaart, die door GS wordt vastgesteld.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De instructieregels bevatten verschillende onderdelen:

- Bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW-cultureel erfgoed) is verplicht vanuit rijksregelgeving (instructieregel van het rijk aan de provincie).
- De aanwijzing en beschrijving van de overige waardevolle gebieden is gebaseerd op provinciaal beleid.
- Het aanduiden van complexen van cultuurhistorisch belang is gebaseerd op provinciaal beleid en is gericht op het basisprincipe Behoud door ontwikkeling.
- Beschermen en behoud van archeologische vondsten is wettelijk toebedeeld aan de provincie, de bescherming van archeologische waarden is op rijksniveau geregeld en daarom niet in de verordening opgenomen.

De regels zijn gebaseerd op provinciaal beleid uit de Omgevingsvisie. De doelen staan beschreven in de basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit. Er is een directe link met de fiches over de thema's omgevingskwaliteit, natuur, aardkundige waarden en de groenblauwe waarden.

De Omgevingswet brengt geen wijziging mee in bovenstaande, behoudens dat deze wet nadrukkelijk tot doel heeft om de omgevingskwaliteit te versterken. Voor de NHW geldt dat er een nomi-

natedossier ligt gericht op aanwijzing als Unesco wereld erfgoed.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Cultuurhistorisch erfgoed en landschappen zijn een belangrijk onderdeel van de Brabantse identiteit. De provincie wil daarom dat belangrijke cultuurhistorische waarden een plek krijgen bij de ontwikkeling van Brabant.

Op de Cultuurhistorische waardenkaart zijn alleen unieke cultuurhistorische complexen en gebieden opgenomen die vanuit het schaalniveau van de provincie van unieke waarde zijn. Vanwege de uniciteit en kwetsbaarheid van deze waarden is er sprake van een gemeentegrensoverschrijdend belang. Aantasting is onomkeerbaar. Hierbij is nadrukkelijk de afweging gemaakt dat de provincie een specifieke verantwoordelijkheid heeft voor het landelijk gebied en dat gemeenten primair verantwoordelijk zijn voor het stedelijk gebied. Er zijn daarom geen waarden in de stedelijke gebieden beschreven.

Door de waarden te beschrijven en te benoemen zijn deze kenbaar zodat initiatiefnemers en gemeenten deze kan betrekken bij ontwikkelingen en het maken van het omgevingsplan.

De regeling is aanvullend op rijks- en gemeentelijke regels en omvat juist ook cultuurhistorisch waardevolle landschappen. De te beschermen

waarden en kenmerken worden beschreven in de CHW. Op gemeentelijk niveau is niet altijd zicht op hoe andere gemeenten met de waarden omgaan. Daardoor zijn veel cultuurhistorisch waardevolle gebieden in het verleden verloren gegaan. De wetgever biedt juist voor dergelijke aspecten de mogelijkheid om met instructieregels te werken.

EFFECTIVITEIT

Door de grenzen van de gebieden in de verordening op te nemen, zijn deze kenbaar voor gemeenten, waterschappen en initiatiefnemers. De kwalitatieve beschrijving is in een onderliggend beleidskader opgenomen waardoor maatwerkafwegingen mogelijk zijn.

Met dit systeem wordt bereikt dat de waarden worden betrokken door gemeenten bij het opstellen van een omgevingsplan en bij nieuwe ontwikkelingen zonder dat er een strak keurslijf ontstaat. Het aan de voorkant duidelijkheid bieden om welke gebieden en waarden het gaat, betekent een vermindering van de onderzoekslasten voor gemeenten, waterschappen en initiatiefnemers.

AANPASSING NODIG?

De NHW is aangemeld voor aanwijzing als UNESCO werelderfgoed. Daar hoort ook bescherming bij. Samen met de andere provincies wordt hiervoor een voorstel uitgewerkt.

De Zuiderwaterlinie als geheel is nu niet op de CHW beschreven en opgenomen. Het is echter een belangrijke cultuurhistorische structuur die wij daarom op de CHW willen beschrijven en vervolgens opnemen als werkingsgebied in de verordening. Dit is overigens ook al afgestemd.

Bij de Complexen van Cultuurhistorisch belang moeten de bestaande indicatieve stippen, vanwege de vereisten van de wet omgezet worden naar op perceelsniveau begrensde vlakken.

Voorts ontbreken er nog enkele gebieden die van provinciaal belang zijn vanwege de verhaallijnen. Dit zijn met name vestigingssteden, religieuze en industriële ensembles¹ in stedelijk gebied kom en enkele unieke ruilverkavelingslandschappen in het landelijk gebied. Ook zijn er historisch landschappelijk lijnen die ook nog buiten het

cultuurhistorisch vlak doorlopen (bv turfvaarten, dijken en wegen). Deze gebieden hebben nu geen beschermend regime zoals beschermd stads- en dorpsgezicht. De vraag is of wij als provincie deze gebieden moeten opnemen of voordragen voor bescherming door het Rijk. Dubbele regelgeving moet voorkomen worden.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Er zijn geen financiële gevolgen of verzwaring van bestuurslasten.

Door de Zuiderwaterlinie als waardevol vlak te begrenzen, moeten gemeenten de waarden betrekken bij de opstelling van een omgevingsplan.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Behoud van de systematiek waarbij de verordening de gebieden op de kaart begrensd en in de regels verwijst naar de kwalitatieve beschrijving op de Cultuurhistorische waardenkaart.

Toevoegen van de Zuiderwaterlinie en de complexen van cultuurhistorisch belang.

In overleg met gemeenten bezien of verdere aanpassing nodig is voor unieke stedenbouwkundige structuren die belangrijk zijn voor de verhaallijnen.

Alternatief

1. De kwalitatieve beschrijving van de cultuurhistorische waarden in de omgevingsverordening opnemen:
Dit betekent dat de kwalitatieve beschrijvingen een juridische status van wet krijgen waardoor de mogelijkheden voor maatwerkafwegingen worden belemmerd.
2. De bescherming van cultuurhistorische waarden niet langer in de verordening opnemen:
Dit betekent (juridisch) dat de bescherming vanuit de provincie vervalt. Het staat gemeenten vrij om de waarden wel/niet te beschermen. De provincie kan de cultuurhistorische waardenkaart naast de verordening handhaven als informatietool. De bescherming van de NHW is vanuit rijksregelgeving verplicht dus is dit niet mogelijk.

¹ Het gaat hierbij om een beperkt aantal gebieden. Ter indicatie: de vestigingssteden Steenberg en Klundert, de religieuze ensembles Oudenbosch en Veghel en de industriële zones Strijp S., spoor- en kanaalzones. Verder enkele landinrichtingen uit de ruilverkaveling (de Scheeken, Spoordonk, Altena West) en jonge ontginningen (De Pieles).

13. AARDKUNDIGE WAARDEN

HUDIGE SITUATIE

Het gaat om bestaande instructieregels aan gemeenten die zich richten op de bescherming van aardkundig waardevolle gebieden, zoals op de kaart begrengd. De regels vragen gemeenten om rekening te houden met de waarden binnen deze gebieden en deze te beschermen. De waarden zijn kwalitatief beschreven in een onderliggend beleidskader, de aardkundig waardevolle gebiedenkaart, die door GS wordt vastgesteld.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De regels zijn gebaseerd op provinciaal beleid uit de Omgevingsvisie. De doelen staan beschreven in de basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit. Er is een directe link met de fiches over de thema's omgevingskwaliteit, natuur, cultuurhistorische waarden en de groenblauwe waarden. De Omgevingswet brengt hierin geen wijziging, behoudens dat deze wet nadrukkelijk tot doel heeft om de omgevingskwaliteit te versterken.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Aardkundig waardevolle gebieden zijn belangrijk vanwege hun ecologische en cultuurhistorische betekenis. Aardkundige waarden zijn onderdelen van het landschap die iets vertellen over de oorsprong van een gebied. Vanwege hun ecologische en cultuurhistorische betekenis wil de provincie dat deze waarden behouden blijven. Op de aardkundig waardevolle gebiedenkaart zijn alleen gebieden en structuren opgenomen die vanuit het schaalniveau van de provincie van unieke waarde zijn. Deze gebieden zijn vervolgens ook met een werkingsgebied in de Interim omgevingsverordening opgenomen. Vanwege de uniciteit en kwetsbaarheid van deze waarden is er sprake van een gemeentegrensoverschrijdend belang. Aantasting is onomkeerbaar.

EFFECTIVITEIT

Door de grenzen van de gebieden in de verordening op te nemen, zijn deze kenbaar voor gemeenten, waterschappen en initiatiefnemers. De kwalitatieve beschrijving is in een onderliggend beleidskader opgenomen waardoor per ontwikkeling de afweging gemaakt kan worden of die schade toebrengt aan de te behouden waarden. Met dit systeem wordt bereikt dat de waarden worden betrokken door gemeenten bij het opstellen van een omgevingsplan en bij nieuwe ontwikkelingen zonder dat er een strak keurslijf ontstaat. Het aan de voorkant duidelijkheid bieden om welke gebieden en waarden het gaat, betekent een vermindering van de onderzoekslasten voor gemeenten, waterschappen en initiatiefnemers.

AANPASSING NODIG?

Het breukensysteem van de Peelrandbreuk ontbreekt (nog) op de aardkundig waardevolle gebiedenkaart. Dit breukensysteem is belangrijk bij de ambitie voor wijstherstel en bestrijding van de verdroging op de Peelhorst. Naast een hoofdbreuk is er zowel aan de west- als aan de oostzijde een systeem van breuken, die de Peelhorst 'begrenzen'.

Door de gebieden in de verordening op te nemen en te beschrijven op de aardkundig waardevolle gebiedenkaart, ontstaat een betere bescherming

van deze unieke structuur. Bescherming is bovendien nodig om in aanmerking te komen voor de status van UNESCO Geopark, waaraan gewerkt wordt. De concrete begrenzing moet in overleg met gemeenten, waterschappen en deskundigen verder worden onderzocht.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Er zijn geen financiële gevolgen of verzwaring van bestuurslasten.

Het begrenzen van de peelrandbreuk voorkomt dat er bebouwing wordt opgericht op een onstabiele ondergrond, wat de nodige financiële gevolgen voor initiatiefnemers kan hebben.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Behoud van de systematiek waarbij de verordening de gebieden op de kaart begrensd en in de regels verwijst naar de kwalitatieve beschrijving op de aardkundig waardevolle gebiedenkaart. Aanpassen van het werkingsgebied na overleg met betrokken partijen gericht op het opnemen van het breukensysteem van de Peelrand.

Alternatief

1. De kwalitatieve beschrijving van de aardkundige waarden in de omgevingsverordening opnemen:
Dit betekent dat de kwalitatieve beschrijvingen een juridische status van wet krijgen waardoor de flexibiliteit, waarbij per geval een afweging gemaakt wordt, uit het systeem verdwijnt
2. De bescherming van aardkundige waarden niet langer in de verordening opnemen:
Dit betekent (juridisch) dat de bescherming vanuit de provincie vervalt en dat het Geopark niet als UNESCO kan worden aangewezen. Het staat gemeenten vrij om de waarden wel/niet te beschermen. De provincie kan de aardkundig waardevolle gebiedenkaart naast de verordening handhaven als informatietool.

14. KLIMAAT

HUIDIGE SITUATIE

Er zijn bestaande instructieregels opgenomen aan gemeenten over:

- Aansluiting primaire waterkeringen
- Rivierbed
- Waterbergingsgebieden en reserveringen waterberging.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De regels van de aansluiting primaire waterkeringen en rivierbed zijn aanvullend op rijksregulering en vloeien voort uit het Provinciaal Milieu- en Waterplan.

De begrenzingen van waterbergingsgebieden en reserveringen waterberging volgen uit de periodieke watersysteemoets door de waterschappen. De begrenzing wordt periodiek geactualiseerd (Zie ook fiche 'instructieregels waterschappen'). Over het beschermen van deze gebieden zijn in het proces van de reconstructie- en gebiedsplan- nen afspraken gemaakt met de waterschappen.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Motivering subsidiariteit en provinciaal belang
De rijksregels houden onvoldoende rekening met het voorkomen van het doorgraven van zogenaamde 'hoge gronden' aansluitend aan de primaire waterkeringen. Ook houden de rijksregels onvoldoende rekening met de gevolgen van overstroming voor bebouwing in de uiterwaarden. De rijksregels zijn uitsluitend gericht op het rivierbelang: het behoud van het stroomvoerend en waterbergend vermogen van de rivier. Vanuit het belang van waterveiligheid is het daarom

zeer gewenst om regels in de verordening op te nemen die voorkomen dat de waterkeringen worden aangetast.

De provincie moet vanuit de Omgevingswet verplicht een omgevingswaarde voor wateroverlast vaststellen. De waterbergingsgebieden en reserveringen waterberging zijn nodig om te kunnen voldoen aan deze normen, deze gebieden zijn gevoelig voor wateroverlast en het is niet kosteneffectief om hier maatregelen te treffen. Zie ook fiche 'instructieregels waterschappen'

EFFECTIVITEIT

Door de gebieden in de verordening op te nemen, zijn deze kenbaar voor gemeenten en initiatiefnemers. Met de regels wordt geborgd dat de waterkerende functie blijft behouden en dat er bij bebouwing in het rivierbed rekening wordt gehouden met het risico op overstroming, zodat evacuatie mogelijk blijft.

Met de regels voor waterbergingsgebieden en reserveringen waterberging wordt wateroverlast tegengegaan. Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is een onderbouwing noodzakelijk dat het waterbergend vermogen in die gebieden blijft behouden.

AANPASSING NODIG?

De bestaande regels zijn breed gedragen en zorgen voor de benodigde aandacht in ruimtelijke plannen voor waterveiligheid en wateroverlast. De Kadernota Klimaat leidt mogelijk tot aanpassingen voor klimaatadaptatief bouwen (woningbouw, bedrijventerreinen) en klimaatadaptatieve infrastructuur. Ook aanpassingen in het kader van vitale bodem (zie fiche landbouw-plantaardig) en groenblauwe waarden (zie fiche groenblauwe waarden) dragen bij aan klimaatdoelstellingen.

Bij het opstellen van het regionaal waterprogramma is klimaat, waaronder ook het omgaan met (boven-normatieve) wateroverlast, een belangrijk thema. Hieruit kunnen aanpassingen voor de omgevingsverordening voortvloeien.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Eventuele gevolgen worden bij de beleidsontwikkeling van het regionaal waterprogramma betrokken.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Behoud van de huidige instructieregels voor aansluiting primaire waterkeringen, rivierbed en waterbergingsgebieden en reserveringen waterberging.

Onderzoeken welke aanpassingen nodig zijn voortvloeiend uit de Kadernota Klimaat en het op te stellen regionaal waterprogramma.

Alternatief

Geen regels opnemen. Hierdoor wordt het voldoen aan de in de omgevingsverordening opgenomen omgevingswaarde voor wateroverlast bemoeilijkt wat kan leiden tot het verplicht moeten nemen van maatregelen. Daarnaast belemmert het laten vervallen van regels de realisering van de opgave uit de Omgevingsvisie.

15. DUURZAME ENERGIE - WIND- EN ZONNEPARKEN

HUDIGE SITUATIE

Het gaat om bestaande instructieregels aan gemeenten die de ontwikkeling van duurzame energie in de vorm van windturbines en zonneparken mogelijk maken en daaraan voorwaarden stellen. De voorwaarden richten zich op zorgvuldig ruimtegebruik, afstemming met de netwerkbeheerder en regio alsmede de impact op het landschap.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

Het opnemen van regels is gebaseerd op provinciaal beleid. Er ligt vanuit de Omgevingsvisie een relatie met:

- De opgave werken aan de energietransitie: tot 2030 zet de provincie in op het ontwikkelen van zoveel mogelijk zon- en windprojecten als binnen de huidige spelregels mogelijk is.
- De basisopgave werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit: de ontwikkeling van wind- en zonneparken heeft een grote landschappelijke impact. De uitdaging is om de opgave vanuit energie te laten landen met behoud en versterking van een aantrekkelijk landschap. Een ontwerpende aanpak helpt daarbij. Er ligt daarom ook een relatie met het fiche Omgevingskwaliteit (waaronder zorgvuldig ruimtegebruik en het beschermen van natuur, cultuurhistorie, landschap).

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

De ontwikkeling van (grootschalige) wind- en zonneparken heeft veel impact op het landschap. De effecten daarvan zijn gemeentegrens overstijgend. Een instructieregel biedt de mogelijkheid aan de provincie om randvoorwaarden te stellen waarbinnen de gemeenten eigen beleid kunnen ontwikkelen en een eigen afweging kunnen maken.

EFFECTIVITEIT

De regeling maakt de ontwikkeling van wind- en zonneparken mogelijk onder voorwaarden.

Vanwege de grote impact op het landschap en zorgvuldig ruimtegebruik is daarbij de eis gesteld dat alleen clusters van ten minste drie windturbines zijn toegestaan. Soms is het plaatsen van een solitaire molen na afweging en vanuit kwaliteit wel passend in een gebied.

Voor zonneparken is de zonneladder als randvoorwaarde opgenomen. Gemeenten moeten onderbouwen hoeveel energie binnen het stedelijk gebied opgewekt kan worden, hoeveel energie opgewekt wordt door andere mogelijkheden (wind, warmtenet etc) en hoe groot de resterende vraag dan nog is. Dit stimuleert zorgvuldig ruimtegebruik en de ontwikkeling van zon op daken. In beide situaties wordt afstemming gevraagd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder. Dit om te voorkomen dat een klein initiatief met minder effect, een groter initiatief belemmerd. Deze afstemming die sinds de vaststelling van de Interim omgevingsverordening is opgenomen, betekent een verbetering ten opzichte van de eerdere regels maar zou versterkt kunnen worden, bijvoorbeeld door programmeringsafspraken te maken tussen gemeenten, netwerkbeheerder, rijk en provincie.

AANPASSING NODIG?

Regio's zijn momenteel bezig met het opstellen van een Regionale Energie Strategie (RES). Hierin worden regionaal gebieden onderzocht en aangewezen voor de ontwikkeling van duurzame energie. Hiermee wordt al voor een groot deel invulling gegeven aan diverse randvoorwaarden uit het provinciaal beleid en de huidige regeling, zoals zorgvuldig ruimtegebruik, vraag en aanbod dicht bij elkaar, afstemming met omliggende gemeenten. De RES-sen moeten na vaststelling verwerkt worden in het gemeentelijke omgevingsbeleid, zoals een omgevingsvisie of omgevingsplan. Door de ontwikkeling van wind- en zon te koppelen aan gemeentelijke beleidsplannen, die toepassing hebben gegeven aan het diep-, rond- en breedkijken, is meer maatwerk mogelijk. Nu is een clustering van minimaal drie windturbines verplicht terwijl een gebiedsgerichte benadering tot een andere oplossing kan leiden.

Om de uitvoering van duurzame energie te versnellen, is het wenselijk om programmeringsafspraken te maken, bijvoorbeeld over de prioritering van projecten, efficiënter netwerkgebruik, aansluiting tegen lagere maatschappelijke kosten. Door de ontwikkeling van wind- en zon te koppelen aan gemeentelijk beleid, bijvoorbeeld in hun Omgevingsvisie en regionale afspraken, kan er een stukje flexibiliteit en deregulering plaatsvinden.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Meer ruimte voor maatwerk doordat gemeenten gebaseerd op hun Omgevingsvisies (of RES-sen) de ontwikkelingsmogelijkheden voor wind- en zonneparken vanuit een gebiedsbenadering hebben afgewogen en meer flexibiliteit door het werken met afspraken.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Aanpassen van de huidige regels door in de regeling uitzondering op te nemen om van de clusterreis af te wijken als dat is opgenomen in een met een diep-, rond- en breedkijken tot stand gekomen gemeentelijke Omgevingsvisie (of Regionale Energie Strategie).

Versnellen van de ontwikkeling van duurzame energie door hierover programmeringsafspraken te maken.

Alternatief

1. Huidige regeling handhaven waarbij met het toepassen van flexibiliteitsbepalingen ook meer maatwerk mogelijk wordt (zie fiche Bevoegdheden gedeputeerde staten)
2. Niets regelen: sturing op omgevingskwaliteit wordt losgelaten. Deze optie past niet goed binnen de vastgestelde Omgevingsvisie waarin nadrukkelijk een rol voor de provincie bij de ontwikkeling van duurzame energie is uitgesproken.

16. DUURZAME VERSTEDELIJING - ALGEMEEN

HUIDIGE SITUATIE

Het gaat om bestaande instructieregels voor gemeenten. Voor stedelijke ontwikkeling zijn de volgende aspecten in de IOV opgenomen:

- Duurzame verstedelijking van wonen, werken en voorzieningen
- Werkingsgebieden: Bestaand stedelijk gebied, Verstedelijking afweegbaar en Landelijk gebied (= alle gebied buiten bestaand stedelijk gebied en Natuurnetwerk).
- Regionaal omgevingsoverleg. Dit regionale overleg wordt door gedeputeerde staten georganiseerd, gebaseerd op de regels in hoofdstuk 5 van de verordening. In het overleg worden op (sub)regionale schaal afspraken gemaakt over een duurzame verstedelijking met aandacht voor de energietransitie of klimaatadaptatie en stedelijke functies.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De regels zijn gebaseerd op provinciaal beleid in de Omgevingsvisie. Het gaat daarbij om:

- De basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit: aanpak van leegstand en tegengaan verpaupering en criminaliteit, kwalitatieve benadering bij ontwikkeling door meerwaardecreatie.
- Werken aan de slimme netwerkstad: duurzame verstedelijking, zorgvuldig gebruik ruimte: transformeren voor uitbreiden, toekomstbestendige werklocaties, verbeteren van de verbinding tussen steden en dorpen.
- Werken aan een concurrerende, duurzame economie: stimuleren van innovatieve ketensamenwerking en verduurzaming.

Voor stedelijke ontwikkeling heeft het Rijk de Ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening. Met de Omgevingswet wordt de ladder opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Doel van provinciaal beleid is dat stedelijke ontwikkelingen bijdragen aan een aantrekkelijk woon-, leef- en vestigingsklimaat. Dat betekent ontwikkeling en behoud van aantrekkelijke en duurzame steden, dorpen en landschappen. Vanuit zorgvuldig ruimtegebruik wil de provincie laagdynamische gebieden rondom de kernen behouden en transformatie van (op termijn) leegkomend vastgoed in de steden en kernen stimuleren. Om stedelijke functies te ontwikkelen op de plekken met de meeste meerwaarde voor het stedelijk netwerk en met de minste aantasting van het omliggende landschap bevat de IOV enkele regels en zijn er voor verstedelijking afweegbare gebieden aangewezen. Zorgvuldige ruimtegebruik is hierbij uitgangspunt, overeenkomstig de ladder van het Rijk.

De regels verbinden een duurzame stedelijke ontwikkeling met het maken van afspraken op (sub)regionaal niveau. Een duurzame stedelijke ontwikkeling focust niet alleen op de ontwikkeling

van wonen of werken maar schenkt ook aandacht aan de opgaven voor mobiliteit, energie, klimaat, economie en een gezonde leefomgeving. Een (sub)regionale afstemming is daarbij essentieel om vraag en aanbod binnen de (sub)regio op elkaar af te stemmen, de opgaven vanuit andere beleidsvelden te realiseren en om op (sub) regionaal niveau te zorgen dat ontwikkelingen landen op de juiste plek. Het systeem zoals dat nu is uitgewerkt biedt gemeenten ruimte voor het maken van een eigen afweging (subsidiariteit) en borgt een goede afstemming (provinciaal belang).

Als er binnen het bestaand stedelijk gebied uit kwalitatief of kwantitatief oogpunt geen ruimte is voor wonen of werken, zijn er gebieden opgenomen waar Verstedelijking afweegbaar is. Bedrijventerreinen ontwikkelingen passen vanwege hun aard en omvang meestal niet in bestaand stedelijk gebied dus zijn bijna altijd uitbreidingen. De Verstedelijking afweegbaar gebieden zijn in het verleden (2004) samen met gemeenten en waterschappen tot stand gekomen met toepassing van de lagenbenadering. De Omgevingswet legt de verantwoordelijkheid om locatieafwegingen te maken en vast te leggen bij gemeenten, bijvoorbeeld in de gemeentelijke omgevingsvisie. Gemeenten hebben tot 2023 de tijd een dergelijke visie op te stellen.

EFFECTIVITEIT

Bij de opstelling van de Interim omgevingsverordening zijn de regels voor duurzame verstedelijking aangepast en afgestemd op de vastgestelde Omgevingsvisie. De regels zijn fors vereenvoudigd. Het systeem met regionale afspraken is gehandhaafd en verder uitgebouwd. Deze systematiek heeft zijn waarde bewezen en werkt goed. De gebieden Verstedelijking afweegbaar geven richting aan stedelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied. De aanwijzing van gebieden is, zeker in de periode waarin het accommoderen van groei centraal stond, waardevol gebleken en heeft procedures versneld. Het aanwijzing van gebieden werkt ook speculatief handelen in de hand. Bij kleinere woningbouwontwikkelingen (afrondingen) en de vraag naar nieuwe woonvormen, is de aanwijzing van gebieden belemmerend.

Doordat bij de Interim omgevingsverordening de voormalige zoekgebieden en integratie stad-land

gebieden zijn samengevoegd, is het doel van landschapsbouw in de integratie-gebieden niet meer herkenbaar.

AANPASSING NODIG?

- Verstedelijking afweegbaar: De wetgever legt de verantwoordelijkheid voor locatieafweging primair bij gemeenten. Verder zijn de gebieden ruim 15 jaar oud zodat er inmiddels nieuwe inzichten (kunnen) zijn en biedt de methode van diep- en rondkijken (thema Omgevingskwaliteit) voldoende garanties dat aspecten die vanuit de provincie belangrijk zijn worden betrokken in de afweging. Daarom wordt voorgesteld om de sturing via vooraf vastgelegde gebieden te laten vervallen.
- Met de Interim omgevingsverordening zijn een aantal grootschalige recreatieterreinen, per abuis binnen Verstedelijking afweegbaar opgenomen. Het voorstel is om voor deze terreinen het werkingsgebied Bestaand bebouwd gebied op te nemen. In die gebieden is dan gekoppeld aan het diep-, rond- en breedkijken ontwikkeling van functies mogelijk, passend bij de omliggende functies en waarden.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Het laten vervallen van de voor verstedelijking afweegbare gebieden biedt ruimte aan gemeenten een eigen afweging te maken. Met diep-, rond- en breedkijken kan de gemeente een eigen locatieafweging maken. Administratieve lasten worden beperkt doordat minder grenswijzigingen nodig zijn.

De aangewezen gebieden bieden ook een ondersteuning voor gemeenten die zelf nog geen afgewogen beleid hebben. Daardoor kunnen procedures vertraging oplopen doordat gemeenten hun keuze nu zelf moeten onderbouwen.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

- De koppeling aan het maken van afspraken in (sub)regio's handhaven;
- De voor Verstedelijking afweegbare gebieden laten vervallen en de locatieafweging koppelen aan het diep-, rond- en breedkijken;
- Voor grootschalige recreatieterreinen een werkingsgebied bestaand bebouwd gebied opnemen.

Alternatief

- Geen aanpassingen: de huidige regels en werkingsgebieden zijn zeer recent opgenomen. Eventuele aanpassingen doorvoeren nadat er meer ervaring is opgedaan.
- Niets meer regelen: gelet op de noodzaak van regionale afstemming wordt dit afgeraden.

17. STEDELIJKE FUNCTIES

Dit fiche heeft een afwijkende opbouw omdat het een aanvulling is op het fiche Duurzame verstedelijking. Dit fiche gaat specifiek in op de ontwikkeling van functies.

HUDIGE SITUATIE

Voor de ontwikkeling van stedelijke functies zijn de volgende instructieregels in de IOV opgenomen:

- Duurzame verstedelijking: wonen, werken en voorzieningen: naast de basisregels (fiche duurzame verstedelijking) zijn er regels opgenomen die aandacht vragen voor zorgvuldig ruimtegebruik op bedrijventerreinen.
- Hergebruik van vrijkomende locaties buiten bestaand stedelijk gebied: ontwikkeling van functies is mogelijk mits passend binnen een door de gemeente vastgestelde ontwikkelingsrichting.
- Kleinschalige ontwikkelingen in kernrandzones: een maatwerkregeling die nieuwvestiging mogelijk maakt van tuincentra, sportvelden, schuilhutten en kleinschalige vrijetijds-voorzieningen in kernrandzones buiten voor Verstedelijking afweegbare gebieden.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

Zie fiche Duurzame verstedelijking-systeem.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

In aanvulling op het fiche Duurzame verstedelijking - algemeen:

- Zorgvuldig ruimtegebruik op bedrijventerrein: het is belangrijk dat er op bedrijventerreinen die daarvoor geschikt zijn, ruimte blijft voor de vestiging van milieuhinderlijke bedrijvigheid op zware bedrijventerreinen. Dat is een gemeentee overstijgend belang. De regel vraagt aan gemeenten om hieraan aandacht te schenken. Voor de ontwikkeling van nieuwe terreinen geldt dat hierover afspraken worden gemaakt in het regionaal overleg als daarvoor een noodzaak aanwezig is.
- Hergebruik locaties: Niet alleen afstemming tussen gemeenten is belangrijk. Ook binnen

de gemeente is het nodig functieontwikkelingen goed op elkaar af te stemmen. Vanuit de maatschappij neemt de vraag toe naar de ontwikkeling van functies op leegkomende locaties, zowel in het stedelijk gebied als daarbuiten. De leegstand van agrarisch vastgoed neemt toe en is een Brabantbreed probleem. Hierbij is een aanpak nodig die oog heeft voor de verbinding tussen de kernen en het gebied daar omheen. Hergebruik van plekken in het landelijk gebied heeft effect op mobiliteit, leegstand in de kern en het voorzieningenniveau in de kern. Gelet op de beperkte vraag in relatie tot de omvang van leegkomende plekken, is het niet mogelijk om voor alle plekken een passende hergebruiksfunctie te vinden. Daarom is ook inzet op sloop nodig.

Vanuit het belang van vitale steden en dorpen, tegengaan van ondermijning en een aantrekkelijk landelijk gebied met een goede omgevingskwaliteit, zijn er aandachtspunten

benoemd voor hergebruik van leegstaand vastgoed buiten de kernen. Hierbij is een koppeling gelegd met een door de gemeente vastgestelde ontwikkelingsrichting, bijvoorbeeld in hun omgevingsvisie, waardoor gemeenten hun eigen beleid vorm kunnen geven.

- c. Kleinschalige voorzieningen in kernrand-zones: de regeling maakt vanuit maatwerk de ontwikkeling van deze functies mogelijk in kernrandzones en is nodig vanwege het verbod op nieuwvestiging. Het provinciaal belang bij kleinschalige ontwikkelingen ligt in zorgvuldig ruimtegebruik en bij sommige kleinere ontwikkelingen, zoals schuilhutten, door hier op een hoger schaalniveau naar te kijken. Tien hutjes is geen probleem, maar als er opeens 1000 hutjes verschijnen in open gebieden, tast het de omgevingskwaliteit op hoger schaalniveau aan. Daarom raken deze ontwikkelingen een provinciaal belang.

EFFECTIVITEIT

- a. Wonen, werken en voorzieningen: Met de aandachtspunten en randvoorwaarden voor een duurzame verstedelijking en de koppeling in de regels met de gemaakte regionale afspraken, wordt gewerkt aan de opgaven uit de Omgevingsvisie met respect voor de gemeentelijke verantwoordelijkheid. De toenemende maatschappelijke vraag naar de ontwikkeling van nieuwe woonvormen en kleinschalige stedelijke ontwikkelingen (afrondingen) is nu vaak lastig doordat dit buiten de aangewezen gebieden niet kan zonder allerlei procedures.
- b. Hergebruik vrijkomende locaties: Met de vaststelling van de Interim omgevingsverordening zijn de regels voor hergebruik aangepast vanuit het gedachtengoed van de Omgevingswet en de Brabantse Omgevingsvisie. Belangrijkste voorwaarde is dat gemeenten vooraf een ontwikkelingsrichting vastleggen voor hergebruik in hun gemeente. In die ontwikkelingsrichting worden de mogelijkheden voor hergebruik onderzocht, de effecten op stedelijk gebied in beeld gebracht en hergebruik en sloop met elkaar in verbinding gebracht (bijv met een slopfonds). Met zo'n ontwikkelingsrichting biedt de gemeente aan

de voorkant duidelijkheid aan initiatiefnemers en omwonenden. Dat past binnen het denken van de Omgevingswet. Deze regels zijn zeer recent vastgesteld zodat de effectiviteit nog niet beoordeeld kan worden. Vanuit het programma leegstand is met een vergelijkbare werkwijze ervaring opgedaan verschillende gemeenten. Die ervaringen zijn positief.

- c. Kleinschalige ontwikkelingen: de regeling biedt de mogelijkheid voor maatwerk, sluit aan bij de maatschappelijke vraag terwijl vanuit regionale schaal omgevingskwaliteit blijft behouden.

AANPASSING NODIG?

- *Nieuwe woonvormen en kleinschalige verstedelijking*: Door het laten vervallen van de voor verstedelijking afweegbare gebieden (fiche duurzame verstedelijking – algemeen) en door op een andere manier om te gaan met nieuwvestiging (fiche Omgevingskwaliteit) kan er meer flexibel op de vraag worden ingespeeld. Met diep-, rond- en breedkijken wordt meerwaarde gekoppeld aan deze ontwikkelingen. De meerwaarde kan liggen in het bijdragen aan opgaven uit de visie, het toevoegen van omgevingskwaliteit of bij nieuwe woonvormen in de sociale innovatie met het op vernieuwende wijze samenleven en voorzien in de woning-behoefte.
- *Logistiek*: Grootschalige logistiek, de zogenaamde 'verdozing', staat volop in de belangstelling, ook op landelijk niveau. Logistiek is één van de topclusters in Brabant. De nieuwe provinciale prognoses tonen een extra ruimte-vraag van ca. 900 ha tot 2030 als gevolg van economische ontwikkelingen op wereldschaal, zoals schaalvergroting door welvaart, robotisering, automatisering en het consumentengedrag (e-commerce). Het grootste deel van deze ruimte-vraag is voor logistiek. De regionale afstemming over XXL logistiek werkt. In afspraken is vastgelegd waar deze kan landen waarbij wordt uitgegaan van een vraagsturing en de gebruiker dus bekend is. De afspraken schenken ook aandacht aan energietransitie, klimaat, landschap etc. Als er logistiek wordt ontwikkeld op bestaande terreinen (herontwikkelingslocaties) heeft een gemeente daar nog niet altijd grip op. In sommige regio's is afgesproken dat

gemeenten hun bestemmingsplannen daarop screenen en aanpassen. Dat is ook in de andere regio's mogelijk. Vanuit dit vraagstuk is in principe geen aanpassing van de verordening nodig. Desgewenst is strakkere sturing via het maken van afspraken in het regionaal overleg mogelijk.

- *Kleinschalige voorzieningen:* door op een andere wijze om te gaan met nieuwvestiging (fiche omgevingskwaliteit) kan onderzocht worden of deze regels nog nodig zijn en of die niet kunnen vervallen.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Inspelen op de maatschappelijke vraag, meer maatwerkmogelijkheden voor gemeenten maar met versterking van de kwalitatieve benadering uit de Brabantse Omgevingsvisie.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

- Behoudens een meer kwalitatieve insteek bij kleinschalige ontwikkelingen in de kernrandzone is geen verdere aanpassing nodig als de voorstellen uit het fiche Omgevingskwaliteit en Duurzame verstedelijking worden doorgevoerd.

Alternatief

- Niets regelen voor de ontwikkeling van stedelijke functies: gelet op de noodzaak van regionale afstemming wordt dit afgeraden.
- Strakkere regels voor de ontwikkeling van werklocaties en detailhandel: met een goede toepassing van het diep-, rond- en breedkijken worden de provinciale belangen in afdoende mate geborgd zodat strengere regels maken op gespannen voet staat met de Omgevingswet.

18. LANDBOUW-VEEHOUDERIJ

HUDIGE SITUATIE

Het gaat om bestaande regels over veehouderijen:

- De aanwijzing van verzuringsgevoelige gebieden (Wav)
- Rechtstreeks werkende regels voor de aanpassing van stalsystemen
- Instructieregels aan gemeenten voor de ontwikkeling van veehouderijen
- Instructieregels voor de ontwikkeling van mestbewerking
- Tijdelijke rechtstreeks werkende regels voor de ontwikkeling van veehouderijen en mestbewerking.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De provincie is verplicht om op grond van de Wet ammoniak en veehouderij kwetsbare gebieden aan te wijzen. Aanwijzing als kwetsbaar gebied betekent dat de gemeente verplicht is om de effecten van de veehouderij op dat gebied in de omgevingsvergunning milieu te betrekken.

Voor de overige onderdelen bestaat er geen wettelijke plicht om regels op te nemen. De regels zijn gebaseerd op provinciaal beleid. Vanuit de Omgevingsvisie zijn de volgende opgaven relevant:

- de basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit van belang. Kernwoorden betreffen een gezonde leefomgeving, het behalen van de natuurdoelstellingen en verbeteren biodiversiteit, het verlagen van emissies uit de veehouderij, de kwaliteit van het landschap, tegengaan van leegstand, bevorderen zorgvuldig ruimtegebruik.
- werken aan een concurrerende, duurzame economie: stimuleren van innovatieve ketensamenwerking, verduurzaming van de sector, verlaging van emissies vanuit de veehouderij, beperken van de gevolgen van mestgebruik en stimuleren innovaties

Onder de Omgevingswet wordt de verplichting uit de Wav omgezet naar een bevoegdheid. In het

geval dat de provincie gebieden wil aanwijzen, moet dat in de omgevingsverordening.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Sinds 2010 wordt er intensief gewerkt aan de transitie naar een zorgvuldige veehouderij met een integraal maatregelenpakket dat zich richt op verlaging van de emissies van stikstof, geur en fijnstof, verduurzaming met de Brabantse zorgvuldigheidsscore veehouderij (BZV), het tegengaan van regionale concentraties van vee en zorgvuldig ruimtegebruik met staldering. Voor veehouderij geldt dat ontwikkeling binnen stevige randvoorwaarden mogelijk is, behoudens in de gebieden beperkingen veehouderij die uit de reconstructieplannen (extensiveringsgebieden) zijn opgenomen. In die gebieden geldt een zogenaamd 'slot op de muur' waardoor er geen ontwikkelingsmogelijkheden zijn, tenzij een bedrijf voldoende grondgebonden is. Deze gebieden liggen rond kernen en natuurgebieden. Voor geitenhouderijen geldt vanuit voorzorg sinds 2017 een uitbreidingsverbod omdat uit onderzoek blijkt dat geitenhouderijen een verhoogd risico geven op longinfecties en de reden daarvoor nog niet is achterhaald.

In 2016 is een mestdialoog gehouden gericht op

beleidsontwikkeling om het mestoverschot aan te pakken. Op basis daarvan is het op enkele uitzonderingen na niet toegestaan mestbewerkingscapaciteit in het landelijk gebied uit te breiden. Het is nodig om op provinciaal niveau acties in te zetten omdat:

- de provincie verantwoordelijkheid is voor het realiseren van de Natura2000 doelen;
- de effecten van de veehouderij gemeentegrens overstijgend zijn zoals een toenemende regionale concentratie van vee, een toenemende leegstand, effecten van transport, geur- en fijnstofemissies op een goed woon- en leefklimaat.
- voor grootschalige mestbewerking regionale regie nodig is vanwege het Nimby-effect.

Sluitstuk voor de regels inzake de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen en mest is dat er tijdelijke rechtstreeks werkende regels zijn opgenomen. Deze regels gelden totdat gemeenten de instructieregels hebben verwerkt in hun bestemmingsplan (straks omgevingsplan). De Omgevingswet legt de verantwoordelijkheid voor rechtstreeks werkende regels primair bij gemeenten, tenzij het niet doelmatig en doeltreffend is om dit aan gemeenten over te laten. Omdat de regels Brabantbreed gelden, kan het (ook volgens de Memorie van toelichting op de wet) niet doelmatig en doeltreffend zijn dat iedere gemeente deze regels moet vertalen. Anderzijds is door opname in het omgevingsplan wel een betere kenbaarheid van de regels verzekerd.

EFFECTIVITEIT

In 2017 is voor het dossier Versnelling transitie veehouderij uitgebreid onderzoek gedaan naar de effecten van de beoogde maatregelen en is daarover een besluit genomen. De doelen en overwegingen gelden nog steeds, met dien verstande dat er inmiddels op onderdelen vanuit de uitvoerbaarheid van de regels aanpassingen zijn doorgevoerd. Gelet op de recente besluiten die zijn genomen, worden deze besluiten niet verder in dit fiche betrokken.

De aanwijzing van Wav-gebieden geeft een rechtstreekse doorwerking met extra bescherming van natuurgebieden buiten Natura 2000, doordat de gemeenten hiermee rekening moeten houden bij de vergunningverlening van veehouderijen. Doordat in de verordening ook het gebied Beperkingen veehouderij is aangewezen, is de aanwijzing

van deze gebieden in veel gevallen overbodig. Binnen die gebieden is vrijwel geen ontwikkeling van veehouderij mogelijk en zijn er dus ook geen aanvragen omgevingsvergunning. Voor nog wel mogelijke ontwikkelingen (bij grondgebonden bedrijven) geldt er een vergunningplicht vanwege natuurbescherming en gelden algemene regels voor emissies uit stallen op grond van de IOV. De overwegingen voor mestbewerking gelden onverkort. Het verbod op uitbreiding is niet 100% effectief omdat het in sommige gevallen mogelijk is de capaciteit te vergroten zonder de gebruiksoppervlakte te doen toenemen (meer draaiuren e.d.)

AANPASSING NODIG?

- Vanuit de wet is het nodig te beslissen of de provincie Wav-gebieden wil aanwijzen. De voor verzuring gevoelige gebieden vallen voor een groot deel samen met de gebieden Beperkingen veehouderij. Op onderdelen zijn er beperkte verschillen. Doordat de provincie naast het beperken van ontwikkelingsmogelijkheden ook generiek stuurt op schonere stalsystemen en er vanuit natuurwetgeving bij ontwikkelingen ook altijd een beoordeling moet plaatsvinden of dit geen negatieve effecten op een nabij gelegen Natura2000 gebied heeft, is het aanwijzen van deze gebieden in Brabant waarschijnlijk niet noodzakelijk. Deze insteek wordt momenteel verder onderzocht.
- De instructieregels over de ontwikkeling van veehouderijen dragen bij aan de transitie van de veehouderij. Aanpassing is niet nodig. Wel is recent door de rechter uitgesproken dat de huidige norm voor fijnstof juridisch niet houdbaar is op grond van de huidige wetgeving. Onder de Omgevingswet is het juridisch wel mogelijk om een fijnstof norm op te nemen.
- Samen met de gemeenten is een planMER gestart om de voor mestbewerking meest geschikte locaties in Brabant in beeld te brengen. Locaties in het buitengebied lopen in het onderzoek mee. Als uit het planMER blijkt dat de meest wenselijke locaties (deels) buiten de huidige kaders vallen is op dat moment (2021) besluitvorming nodig over aanpassing ervan.
- Uitgaande van de doelstellingen van de wetgever kan PS er voor kiezen om de tijdelijke rechtstreeks werkende regels vast te stellen in

een voorbereidingsbesluit en ze als voorbereidingsregels op te nemen in het Omgevingsplan. Of dit gelet op de digitale mogelijkheden al direct bij inwerkingtreding van de wet haalbaar is, is nog niet duidelijk.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Lastenverlichting, voorkomen dubbele regelgeving, verbeteren van de kenbaarheid van de regels.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

- Huidige regels in beginsel handhaven
- Onderzoeken of het nodig is om op provinciaal niveau een norm voor fijnstof in de verordening op te nemen.
- Nader onderzoek doen naar het laten vervallen van de aanwijzing van Wav-gebieden met aandacht voor grondgebonden ontwikkelingen en piekbelasters
- Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening ook een voorbereidingsbesluit nemen (indien dat technisch mogelijk is) om de tijdelijke rechtstreeks werkende regels in het omgevingsplan van rechtswege op te nemen. Dit is nadrukkelijk de bedoeling van de wetgever.

Alternatief

- Wav-gebieden opnemen: veel provincies willen de aanwijzing van Wav-gebieden handhaven. In die provincies gelden echter niet de regels zoals die in Brabant zijn ontwikkeld. Vanuit het tegengaan van dubbele regelgeving ligt een andere analyse in de rede.
- Geen regels meer opnemen voor de ontwikkeling van veehouderijen: dit betekent een trendbreuk met de inzet die de afgelopen jaren is gedaan met het beleid voor een Transitie naar zorgvuldige veehouderij.
- De oude rechtstreeks werkende RO regels omzetten naar algemene regels in de omgevingsverordening. Dat betekent dat de provincie verantwoordelijk wordt voor toezicht en handhaving van die regels.

19. LANDBOUW-PLANTAARDIG

HUIDIGE SITUATIE

- a. Er zijn bestaande rechtstreekse regels die een vrijstelling bevatten van de vergunningplicht voor beregening uit grondwater als is voldaan aan de Regeling natuurbescherming.
- b. Er zijn bestaande instructieregels aan gemeenten over:
 - glastuinbouw en teeltondersteunende kassen;
 - permanente teeltondersteunende voorzieningen (tov) in de groen blauwe mantel een maximummaat te hanteren

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De vrijstelling voor beregening is gebaseerd op de Wet natuurbescherming. Het opnemen daarvan is een beleidskeuze maar als er een vrijstelling wenselijk is dan moet die in de verordening worden opgenomen. De overige regels zijn gebaseerd op provinciaal beleid. Vanuit de Omgevingsvisie zijn de volgende opgaven relevant:

- de basisopgave, werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit van belang. Kernwoorden betreffen de kwaliteit van het landschap, tegengaan verrommeling en zorgvuldig ruimtegebruik, bescherming Natura2000.
- werken aan een klimaatbestendig Brabant: duurzaam bodembeheer, ondersteunen van nieuwe teelten en teeltsystemen die klimaatrobuust zijn en bijdragen aan plantaardige eiwitten.
- werken aan een concurrerende, duurzame economie: stimuleren van innovatieve ketensamenwerking, het beperken van de gevolgen van de primaire landbouw door emissies van gebruik mest- en gewasbeschermingsmiddelen maar ook het beperken van de landschappelijke impact van kassen en tunnels.

Voor glastuinbouw en ondersteunende kassen is specifiek beleid vastgesteld door Gedeputeerde

Staten in de Nota Glastuinbouw. Voor teeltondersteunende voorzieningen (tov) zijn regels opgenomen gebaseerd op de doelen voor de Groenblauwe mantel (Structuurvisie RO).

Er ligt een duidelijke relatie met de fiches Omgevingskwaliteit en Groenblauwe waarden.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

- a. Het opnemen van een vrijstelling voor beregening is opgenomen om administratieve lasten te beperken.
- b. Voor de instructieregels aan gemeenten geldt dat (glas)tuinbouw op veel plaatsen in de provincie voorkomt. Om de ontwikkeling van kassen in goede banen te leiden is er in het verleden voor gekozen om op provinciaal niveau beleid te ontwikkelen. Doel van het beleid is om de ontwikkeling van glastuinbouw te concentreren in daarvoor aangewezen gebieden en verspreid glas tegen te gaan. Daardoor wordt de ruimtelijke impact van moderne kassen beperkt en kunnen er door geclusterde ontwikkeling voordelen worden behaald op het gebied van infrastructuur, waterbeheer ed. Daarbij zijn gemeentegrens overstijgende keuzes gemaakt door het aanwijzen van glastuinbouwgebieden en zijn er duidelijke kaders gesteld aan ontwikkelingen

daarbuiten: geen nieuwe glastuinbouwbedrijven, een maximumomvang voor solitaire glastuinbouwbedrijven en maatvoering voor ondersteunend glas die doorgroeit naar een solitair glastuinbouwbedrijf voorkomt. Voor een aantal specifieke gebieden (bijvoorbeeld voor het teeltgebied in Zundert) gelden aparte regels. De hoofdpunten van beleid zijn van provinciaal belang en dragen bij aan de provinciale opgaven. Op onderdelen kan er meer afwegingsruimte worden geboden om op regionaal of lokaal niveau gebiedspecifiek beleid te voeren.

EFFECTIVITEIT

De regels zijn effectief. De vrijstelling voor berekening betekent een lastenverlichting voor agrariërs zonder dat het belang van N2000 in het geding komt.

De ontwikkeling van verspreid glas is beperkt en ontwikkelingen hebben vooral plaatsgehad in de daarvoor aangewezen gebieden. Dit is mede te danken aan de activiteiten van de Tuinbouw Ontwikkelingsmaatschappij.

Een aantal opgaven worden steeds belangrijker voor de glastuinbouw, zoals de transitie naar duurzame energie, het terugdringen van emissies van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten naar oppervlaktewater en aandacht voor watervoorziening en waterbeheer als gevolg van klimaatverandering. Deze aspecten spelen in toenemende mate ook een rol bij het gebruik van teeltondersteunende kassen en permanente tov. Om in te spelen op gebiedsspecifieke ontwikkelingen zijn er in de afgelopen jaren diverse gebieden aangewezen waarbinnen specifieke regels gelden. Dat was nodig om daar ontwikkelingen in afwijking van de basisregels mogelijk te maken. Hierdoor is de regeling wel steeds ingewikkelder geworden.

AANPASSING NODIG?

- a. Vanuit de Omgevingswet mag de provincie maar 1 omgevingsverordening hebben. Dit betekent dat de Regeling natuurbescherming hierin moet worden verwerkt. Inhoudelijk is voor de vrijstelling berekening geen aanpassing nodig.
- b. De ontwikkeling van de (glas)tuinbouwsector levert steeds vaker knelpunten op met het

huidige provinciale beleid. Voorjaar 2019 is hiervoor een rapport opgesteld. Een herijking van het beleid is nodig. Hierbij is de volgende denklijn ontwikkeld:

- de huidige regels voor solitaire glastuinbouwontwikkelingen en ondersteunend glas aanpassen en meer flexibiliteit te bieden door een koppeling van nieuw glas aan sanering van oud glas te onderzoeken;
- de begrenzing van de concentratiegebieden bezien vanwege de noodzakelijke energietransitie en verduurzaming;
- met diep-rond-breed kijken een gebiedsgerichte, regionale aanpak ontwikkelen voor glas en tov die ruimte biedt aan gemeentelijke afwijking, die aan de voorkant duidelijkheid biedt aan ondernemers en die leidt tot meerwaarde. De regels voor glas en permanente tov in de GBM kunnen in dergelijke situaties dan vervallen.
- onderzoeken of de aanwijzing van specifieke gebieden, zoals voor TOV en Teeltgebied Zundert, kunnen vervallen bij een meer robuuste en gebiedsgerichte regeling voor glas en tov;
- voor grondgebonden open teelten (akker- en tuinbouw) bestaan op dit moment nog geen instructieregels. Vanwege de klimaatopgave en het daaraan gekoppelde duurzame bodembeheer maar ook vanuit het versterken van biodiversiteit en halen van de KRW-doelen, wordt bij de ontwikkeling van beleid voor het thema Landbouw en Voedsel onderzocht of beleidskaders nodig zijn. Dat kan ook leiden tot een voorstel voor het opnemen van regels.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Er zijn geen gevolgen voor bestuurslasten of financieel.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

- Handhaven van de vrijstelling voor berekening
- Nadere uitwerking op basis van bovenstaand voorstel en aanpassen van de regels voor glastuinbouw, ondersteunend glas en permanente tov.
- De (begrenzing van) werkingsgebieden nader bezien.

Alternatief

1. Huidige instructieregels uit de IOV ongewijzigd overnemen in de Omgevingsverordening.
Gevolg: de regelgeving is niet meer toegesneden op de actuele behoefte aan ontwikkelingsruimte voor (glas)tuinbouwbedrijven en op de nieuwe opgaven op het gebied van energie, klimaat en water. De vitaliteit van het buitengebied in delen van Brabant komt onder druk te staan.
2. Geen instructieregels meer opnemen in de Omgevingsverordening op het gebied van glastuinbouw en permanente tov.
Gevolg: wildgroei van kassen en permanente tov kan ontstaan. Ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied wordt negatief beïnvloed. Daarnaast kunnen negatieve effecten optreden v.w.b. de kwaliteit van het oppervlaktewater. Energietransitie van glastuinbouw wordt bemoeilijkt.

OVERIGE ONDERWERPEN

20. (INSTRUCTIE)REGELS WATERSCHAPPEN

HUDIGE SITUATIE

Er zijn instructieregels opgenomen voor de uitoefening van taken door het waterschap. De regels hebben betrekking op:

- Het vaststellen van omgevingswaarden voor wateroverlast en regionale keringen
- Toedeling van waterbeheer, waaronder het beheer van provinciale vaarwegen
- Regels voor het waterbeheerplan, de legger, peilbesluit en projectprocedure.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De provincie is wettelijk verplicht om normen vast te stellen voor regionale waterkeringen en voor wateroverlast. Onder de Omgevingswet verandert dat niet; de normen krijgen de status van omgevingswaarden.

Ook de toedeling van beheer is een wettelijke taak, zowel nu als onder de Omgevingswet (zie ook de fiche vaarwegbeheer).

Ook de mogelijkheid om regels te stellen m.b.t. waterbeheerplan, legger, peilbesluit en projectprocedure blijft onder de Omgevingswet bestaan. Informatieverplichtingen zijn opgenomen met oog op de provinciale rol van toezichthouder.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

De provincie stelt de kaders voor het waterbeleid en is toezichthouder op de waterschappen die vanuit de wet een uitvoerende taak hebben gekregen. Provincie en waterschappen voeren gezamenlijk taken in het waterbeheer uit en waterschappen dragen bij aan het behalen van KRW-doelstellingen.

EFFECTIVITEIT

De huidige regels dragen bij aan een goede taakuitoefening door de waterschappen.

IS AANPASSING NODIG? EN WELKE GEVOLGEN HEEFT DAT?

Het is wenselijk om de afspraken die nu schriftelijk vastliggen met de waterschappen over termijnen, periode van toetsing en verslaglegging etc. te formaliseren in de omgevingsverordening. De Omgevingswet verplicht om aan te geven of een omgevingswaarde een resultaats- of inspanningsverplichting is en welke termijnen gelden.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Het vaststellen van omgevingswaarden is wettelijk verplicht.

Bestaande regels handhaven en tekstuele/technische aanpassingen doorvoeren vanwege de Omgevingswet. Voor regionale waterkeringen de periodieke toetsingscyclus vastleggen. Overige aanpassingen die voortvloeien uit beleidsontwikkeling in het kader van het regionale waterprogramma opnemen in een volgende versie van de omgevingsverordening.

De normen voor wateroverlast bezien in samenhang met de fiches groenblauwe waarden en klimaat.

Alternatief

Behoudens de wettelijk verplichte omgevingswaarden geen instructieregels opnemen. Dat betekent dat er verschillen kunnen ontstaan in de uitoefening van de taken door waterschappen. Dat is vanuit provinciale optiek niet wenselijk.

21. BEVOEGHDEN GEDEPUTEERDE STATEN

HUDIGE SITUATIE

In hoofdstuk 5 van de IOV zijn instructieregels opgenomen voor gedeputeerde staten met daarin regels voor de uitoefening van hun bevoegdheden. Er zijn regels voor:

- Wijziging van de regels en werkingsgebieden
- Het stellen van nadere regels
- Maatwerk met ontheffing en hardheidsclausule
- Instellen regionaal omgevingsoverleg
- Instellen adviesorganen, registratie-, monitorings- en evaluatieplichten.

In dit fiche wordt voornamelijk ingezoomd op de mogelijkheden voor maatwerk en flexibiliteit.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

Diverse wettelijke bepalingen. Straks de Omgevingswet.

De Omgevingswet brengt enkele belangrijke wijzigingen met zich mee:

- Wijzigingsbevoegdheden mogen niet meer in de verordening worden opgenomen maar moeten staan in een apart delegatiebesluit.
- De wet biedt meer ruimte om uitzonderingen te maken op algemene regels of instructieregels.

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

n.v.t.

EFFECTIVITEIT

De flexibiliteitsbepalingen bieden mogelijkheden voor maatwerk.

De regels voor wijziging van de IOV richten zich voornamelijk op uitvoeringsaspecten die het inspelen op actuele ontwikkelingen vereenvoudigen. Bijvoorbeeld het aanpassen van methoden voor het bestrijden van overlast veroorzakende soorten of toevoegen van systemen.

De opgenomen bevoegdheden versnellen de

uitvoering van maatwerk en inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen binnen grenzen die PS hebben gesteld.

Ook de bevoegdheid voor het stellen van nadere regels (een gedelegeerde GS-verordening) is gericht op een flexibele uitvoering.

De huidige ontheffing voor instructieregels aan gemeenten is weinig effectief vanwege de strenge voorwaarden die de wet daaraan stelt.

AANPASSING NODIG?

Ja. De wetgever heeft de bevoegdheid om de gebieden te begrenzen rechtstreeks toebedeeld aan gedeputeerde staten. Het is dus niet langer nodig daarvoor een bevoegdheid aan GS toe te kennen.

De provincie mag straks nog maar 1 omgevingsverordening hebben. Dat heeft gevolgen voor:

- De wijzigingsbevoegdheid: het is niet toegestaan dat er aparte wijzigingsverordeningen worden vastgesteld door GS. Wijzigingen worden straks rechtstreeks in de geldende versie verwerkt.
- Het stellen van nadere regels: alle regels voor de fysieke leefomgeving moeten in de omgevingsverordening staan. Deze bevoegdheid vervalt dus.

Om de huidige flexibiliteit te behouden, is het nodig een delegatiebesluit te nemen om aan GS de bevoegdheid te geven om (onder voorwaarden) de verordening rechtstreeks te wijzigen. Hierbij wordt voorgesteld om de huidige wijzigingsbevoegdheden als uitgangspunt te nemen. Voorts biedt de Omgevingswet meer mogelijkheden voor maatwerk. Dat vraagt aanpassing van de huidige bevoegdheden.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Behoud van flexibiliteit en vereenvoudigen van de uitvoering.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

- Delegatiebesluit uitwerken gebaseerd op huidige wijzigingsbevoegdheden;
- Maatwerkbepalingen en flexibiliteit aanpassen aan de wet

Alternatief

- De huidige maatwerkbevoegdheden behouden.
- Geen maatwerkbepalingen opnemen

22. VAARWEGBEHEER

HUIDIGE SITUATIE

In de verordening zijn regels opgenomen om het vaarwegbeheer toe te delen aan gemeenten. Daarnaast zijn ook de vaarwegfunctie en de vaarwegclassificatie vastgelegd in de verordening.

WETTELIJKE BASIS NU-STRAKS?

De Waterwet geeft de provincie de opdracht om het vaarwegbeheer vast te leggen in de verordening door aanwijzing van vaarwegbeheerders. Dit blijft zo onder de Omgevingswet

DOEL, SUBSIDIARITEIT EN PROVINCIAAL BELANG

Het betreft een wettelijk verplichte taak. De vaarwegbeheerder heeft als taak dat de vaarwegen voldoen aan de eisen die de scheepvaart eraan stelt. Voor de beroepsscheepvaart wordt dit uitgedrukt in een CEMT-klasse (Conférence Européenne des Ministres de Transport), voor de recreatievaart in een BRTN-klasse (Basisrecreatie-toervaartnet).

In de Provinciale Visie Brabantse Vaarwegen 2050 (2004) en de Strategische visie goederenvervoer (2008) geldt algemeen als beleidsuitgangspunt dat het provinciaal belang is gelegen in vaarwegen waar regionale beroepsscheepvaart plaats vindt of andere bovenlokale belangen gelden (mobiliteit en multimodaal ontsluiten van werklocaties).

EFFECTIVITEIT

Het aantal beroepsscheepvaartbewegingen op de provinciale vaarwegen is in praktijk beperkt omdat de classificatie zich niet werkelijk leent voor bulkvervoer door grote schepen.

AANPASSING NODIG?

Er is aanleiding om op enkele trajecten de vaarwegfunctie in te trekken. Op enkele ander trajecten is er aanleiding om CEMT-klasse in te trekken. Voor deze trajecten geldt nu een onderhoudsregime voor grotere schepen dan er daadwerkelijk gebruik van (kunnen) maken. Dit leidt tot onnodig hoge kosten voor onderhoud (met name baggeren). Dit houdt in:

1. het intrekken van de scheepvaartfunctie en het uit de Omgevingsverordening halen van de Roosendaalse Vliet en de Roode Vaart Zuid. Het vaarwegbeheer overstijgt hier niet het watersysteembeheer en zou derhalve moeten toevallen aan het waterschap.
2. het intrekken van de CEMT-klasse van de Steenbergse Vliet, inclusief de Heensche Haven en de Steenbergsche Haven, en de Roode Vaart Noord. Het vaarwegbeheer overstijgt het watersysteembeheer hier enkel met de BRTN-classificatie (recreatievaart). Er

geldt 'geen provinciaal belang'. Derhalve zou het vaarwegbeheer moeten toevallen aan betreffende gemeenten.

3. het aanwijzen van de gemeente Steenbergen als vaarwegbeheerder van de Steenbergse Vliet, inclusief de Heensche Haven en de Steenbergsche Haven: het aanwijzen van de gemeente Moerdijk als vaarwegbeheerder van de Roode Vaart Noord; het aanwijzen van de gemeente Etten-Leur als vaarwegbeheerder van de Leursche Haven.

GEVOLGEN VAN (AANPASSING VAN) DE REGELING

Dit voorstel draagt bij aan een doelmatig waterbeheer, uniformiteit en aan het op een maatschappelijk verantwoorde wijze uitwerking geven aan de wettelijke taak van de provincie. Het voorstel geeft uitwerking aan het subsidiariteitsbeginsel van de Omgevingswet, doordat het overdragen van het beheer hen de mogelijkheid geeft om integraal haar eigen opgaven rondom mobiliteit, economie, natuur, recreatie, en toerisme af te wegen.

De onderhandelingen met het waterschap Brabantse Delta en de gemeenten (Steenbergen, Moerdijk en Etten-Leur) moeten nog worden gestart. De overdracht heeft ook financiële implicaties, zowel voor het waterschap en de gemeenten als voor de provincie. Dit moeten nog nader in beeld worden gebracht. Het is nog onzeker of de onderhandelingen binnen het tijdstraject van de omgevingsverordening zijn afgerond. De aanpassing zal dan wellicht een volgende ronde worden verwerkt.

OPTIES VOOR OMGEVINGSVERORDENING

Voorkeursoptie

Na afronding van de onderhandelingen conform het voorstel de overdracht verwerken in de omgevingsverordening.

Alternatief

Huidige situatie handhaven.

